

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtlet in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor bodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petlitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primaren popust. Inserati se sprejemajo do ure polnočne. Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Vabilo h krščansko-socijalni zvezi za Štajersko.

Vsa nepolitična slovenska društva na Štajerskem kakor tudi posamezniki se uljudno vabijo, da čim prej pristopijo k novoustanovljeni „Zvezi“. Kakšen pomen pa ima to za posamezna društva, če so pri „Zvezi“? S tem je 1. omogočeno skupno, enotno, dobro premišljeno društveno delovanje po gotovem načrtu. 2.) S tem se zelo goji duh vzajemnosti, ki je našemu ljudstvu zelo potreben. Posamezna društva so kakor raztepane ladje na morju, če so pa društva združena med seboj, predstavljajo mogočno, dobro urejeno armado. 3.) Veliki shodi, ki so tako mogočen vtisek napravili zadnja leta na prijatelje in neprijatelje v Ljubljani, na Brezjem, v Mariboru itd., so bili mogoči le vsled zveze mnogih društev. 4.) „Zveza“ varuje posamezna društva, da ne zaspijo, ker osrednji odbor vedno s paznim očesom zasleduje društveno delovanje. 5.) V mnogih krajih ni mogoče ustanoviti ali vzdržati posebnega društva in vendar so ravno takšni kraji velikega pomena za slovenstvo na Štajerskem. Rodoljubna dolžnost rodoljubov in društev, ki so v ugodnejšem položaju, je tedaj pomagati takim krajem; to je pa le mogoče s pomočjo osrednjega društva, ki bo v takih krajih skušalo nadomestiti pomanjkanje društev ali narodnih šol s knjižnicami in predavanji. 6.) Po „Zvezi“ pridejo društva v ožjo dotiko z našimi sosedi v drugih slovenskih kronovinah kakor tudi z drugimi slovanskimi brati. 7.) Kdor hoče za ljudstvo res kaj pametnega in dobrega storiti, mora imeti dovolj socijalne izobrazbe. „Zveza“ bo tedaj skrbela, da poklicani voditelji društev skrbno proučevajo razne panoge socijologije in narodnega gospodarstva. V ta namen se osnuje osrednja znanstvena knjižnica za socijologijo, prirejali se bodo socijalni kurzi in poučni shodi po

vseh okrajih naše ožje domovine. 8.) Ako najde novo društvo dovolj veljave, bo poskrbelo tudi za zavarovanje. Kdorkoli bo ud kakšnega društva, ki je pri „Zvezi“, bo plačeval na leto kakšno malenkost, potem se mu pa po smrti plača pogreb in bližnji dediči še dobijo kako svoto. S tem se bo pripravljaj pot splošnemu zavarovanju tudi za slučaj bolezni, starosti itd. Vzrokov je tedaj pač dovolj, da si vsa društva pri „Zvezi“ sežejo v roke.

Osrednji odbor je na podlagi § 7. društvenih pravil določil, da tista društva, ki imajo manj kot 100 udov, plačajo za l. 1907. dve kroni udnine, ona pa, ki imajo nad 100 udov, tri krone. Ti zneski se naj plačajo do konca januarja 1907.

Prijave in doneski se naj pošiljajo na

Odbor krščansko-socijalne zveze v Mariboru.

Naša bodočnost.

Zadnjo soboto, dne 1. decembra je poslanska zbornica sprejela v tretjem čitanju volilno preosnovo. Slovenci na Štajerskem dobimo po novi postavi sedem poslancev, namesto dosedanjih štirih, na Koroškem dobijo Slovenci enega poslanca, katerega pa si bodo morali še le v budem boju priboriti. Sicer še so v zadnjem trenutku zastavili naši poslanci vse svoje govorniške moči, da se da koroškimi in štajerskimi Slovencem volilna pravica v polnem obsegu, kakor jim gre po njihovem številu, toda zaman je bil ves trud. Nemška večina v državni zbornici je odločila drugače. In tako dobimo slovenski Štajerci le sedem mandatov, Korošci en mandat.

Vseh sedem volilnih okrajev na Slovenskem Štajerju pa je za kmečke mandate, kmečki volilci imajo v njih odločilno besedo. Kmetje bodo po

svoji Slovenski kmečki zvez tudi vedeli poskrbeti, da bodo poslanci, voljeni iz teh sedmih slovenskih volilnih okrajev, stali na odločno kmečkem stališču ter zagovarjali predvsem tudi kmečke koristi.

Slovenski kmetje se čutijo kot važen del mnogoštevilnega kmečkega stanu v Avstriji in zato se v stanovskih vprašanjih ne bodo nikdar ločili od drugonarodnih kmetov, ampak z njimi stali v jedni bojni vrsti. Na slovenskem ozemlju se je sicer še najmanj ugnjezdilo tovarništvo s svojimi za kmeta neugodnimi posledicami, a v kljub temu čuti tudi kmečki stan slovenski, da je v Avstriji nastal boj med težnjami kmetov in težnjami tovarniškega ter meščanskega prebivalstva.

Jedna struja tega boja se kaže sedaj v boju med kmeti in meščani ter tovarniškimi delavci zaradi cene živini. Mesta in tovarniški kraji hrupno in burno zahtevajo, naj država odpre rusko, rumunsko in srbsko mejo, da bode tuja živina lahko prišla k nam ter tako potisnila ceno naši domači živini nizdoli. Kmetje in njih zastopniki pa se seveda temu z isto silo upirajo. Kdo bo v tem boju močnejši? Dosedaj se še kmečki poslanci lahko ponašajo, da se vlada ozira na kmečke zahteve!

Kdor hoče v istini blagor našega kmečkega stanu — in s tem tudi slovenskega naroda, kajti slovenski narod je po svoji ogromni večini kmečki narod — bo skrbel, da bodo naši poslanci odslej vso svojo pozornost in skrb posvečevali kmečkim težnjam.

Namesto štirih bodo imeli odslej sedem zagovornikov v državnem zboru, in s tega stališča kmečki stan pozdravlja novo volilno preosnovo kot precejšen napredek!

LISTEK.

† Simon Gregorčič.

„Goriški slavček“ ne poje več! Dne 24. listopada t. l. je nehalo biti srce pevca, čigar petje je zavzeta poslušala cela Slovenija, ves narod. In narod je bil vzradoščen, ko je slišal tako nežne in ljubke glasove v svojem milem jeziku ter je vzljubil svojega pevca Gregorčiča kakor malokaterega, ker je čutil, da je to pesniško cvetje vzrastlo z njegovih lastnih tal, z njegove lastne krvi. Cela vrsta Gregorčičevih pesmi je postala najširšim slojem naroda dragocena last.

Simon Gregorčič je bil rojen v Vrsnem ob Soti na Goriškem l. 1844.; šolal se je v Gorici ter bil l. 1867. posvečen v mašnika. Pastiroval je do leta 1881. Takrat se je pa radi rablega zdravja podal v pokoj, katerega je zadnja leta preživel v Gorici, ves posvečen pesništvu.

Gregorčičeve poezije ožarja vroča ljubezen do domovine. Zato veli: „Mojo srčno kri škropite“; iz nje bodo vzrastle cvetke in rožice, in ko jih bo trgala in na prsih nosila mladina, se ji bo srce ogrelo,

da za rod in dom plamtelo
bode jim do konca dni.

„Ero devo le bom ljubil“, kliče pesnik:

Ljuba moja je Slovenija,
jaz pa Slave zvest sem sin.

Bridka žalost mu navdaja srce, ko gleda svojo domovino, „vdovo tožno, zapuščeno“, teptano in zani-

čevano od sovražnikov, zato pa kliče in budi svoje rojake na krepko in poirtvovalno delo za svobodo domovine:

Prost mora biti, prost moj rod,
na svoji zemlji svoj gospod!

„Naša zvezda“, zvezda narodove sreče, je zatonila in se skrila za goste megle, zato jo pesnik milo kliče nazaj:

Pridi, zvezda naša, pridi,
jasne v nas upri oči,
naj moj dom te zopet vidi,
zlata zvezda srečnih dni!

In trdno upanje navdaja njegovo srce, da se to kmalu zgodi, kajti že dovolj je moral pretrpeti ta „narod mučnikov“:

Kalvarijo svoje naš rod je imel
in dneve prebridke trpljenja,
a zdaj mu rešitve je sor zažaril,
napočil mu dan je vstajenja!

Kakor ves narod in širo domovino, tako je pa Gregorčič s posebno vročo ljubeznijo ljubil svoje rōdne planine, na katere ga je iz solčnih južnih nižav vleklo vsikdar srce, na katere ga je vezalo tisočero spominov iz nežne mladosti.

Pod trto bivam zdaj
v deželi rajskomili,
srce pa gor mi sili
nazaj v planinski raj;
zakaj nazaj?

O, zlatih dni spomin
me vleče na planine,
po njih srce mi gine,
saj jaz planin sem sin!
Tedaj nazaj,
nazaj v planinski raj!

Zakaj pa je ves narod Gregorčiča tako rad in lahko umeval, nam je še le jasno, če imenujem pesnika, kakor se je sam vedno rajši imenoval: „kmet-poet“, kmet-pesnik. Ljubezen do doma in roda ga je učila prav ceniti temeljni stan naroda in ljubiti kmečki stan; še celo ko pride v raj in ga vabijo duševni naši velikani med se, poje v napol šaljivi pesmi, da se jim sicer globoko priklanja, da pa vendar ostane med svojimi ljubimi kmeti:

Med njimi sem na zemlji živel,
med njimi staral se, osivel,
zdaj tudi z njimi bival bom
in srečo rajsko živil bom.

Najlepše pa je proslavil kmečki stan v krasni pesmi „Kmetški hiši“; ona nam je ohranila najdražje zaklade: jezik naš in stare šege; iz nje so pa tudi izšli in izhajajo vsi delavci za narodov blagor:

Ta hiša nam je mati krušna,
domovju steber je čist,
iz kmetških hiš nam hrana dušna,
iz kmetških hiš omike svit.

Celo naš Zveličar sam

„Pod nizko streho, v skrajni revij
rojén Rešnjik je vseh rodov...“

Kar mož nebesa so poslala,
da večnih nas otmó grobov,
vse mati kmetška je zibala,
iz kmetških so izšli domov.

Od tam nam misleci globoki,
od tam klicarji k nebu nam,
od tam nam pesniki-proroki,
za dom borilci, vsi od tam!

Razpor med štajerskimi Slovenci.

(Iz peresa slovenskega kmeta.)

Dosedaj se nam je od naše mestne inteligence in od učiteljstva tolikokrat pravilo in zabičevalo: Ne bodimo ne liberalni, ne klerikalni, ampak Slovenci! A ravno od te strani se je sedaj osnovala nova liberalna stranka, katera hoče zamesti k nam boj med liberalizmom in klerikalizmom. Sedaj ne smemo biti več samo Slovenci, ampak slovenski liberalci. Duhovnikov ne smemo več poslušati, ampak le mlade advokate, koncipiente, učitelje, sploh vsakega, samo duhovnike ne.

Dosedaj smo čitali „Slovenskega Gospodarja“ kot svojega zvestega prijatelja in voditelja v narodnih in kmečkih stvareh, sedaj pa, ko se je prikazala liberalna stranka, je po njihovem mnenju ta list naenkrat za nič in nazadnjaški, čeravno ne opazimo, da bi se kaj spremenil. Nasprotno, „Slovenski Gospodar“ je postal v zadnjem času zares pravi kmečki list, ki se najbolj ozira na nas kmete. Še „Štajerc“ ne najde pri novi stranki toliko psovka in grajalnih besed kakor „Slovenski Gospodar“. Seveda sedaj je liberalnost trumpf, in „Štajerc“ je liberalen, za to ga ne sme nihče več tako hudo obsojati.

Kmečki sotrpini! Ta zmešnjava v naši domači politiki nas ne sme premetiti in narediti brez-pogumne. Ne kmetje, mi ostanemo, kakor smo bili! Verni, narodni, pred vsem pa kmetje, in ne hlapci kakšnesibodi inteligence ali razumnistva! Upamo, da ostane tudi naša mladina zares kmečka mladina! Sedaj, ko nas hočejo razbiti lastni bratje, držimo skupaj bolj kot kedaj poprej!

Dostavek uredništva. Zelo hvaležni smo za te vrstice našemu zvestemu pristaši. Zares čudno je, da „narodnjaki“ po naših mestih in trgih, posebno v Celju, hočejo ravnosedaj narediti razkol med nami, ko se pri Nemcih združujejo vse struje, da se borijo za svojo politično in narodno moč na Spodnjem Štajerskem! Mi Slovenci pa moramo začeti boj med seboj, da nas sovražniki lažje premagajo. Imenujejo se „narodna“ strauka, a so grobokopi narodnosti, ubijalci narodne moči. Nismo začeli boja in ga nismo iskali, toda če bomo morali braniti naš narod pred sovražniki, storili bomo svojo dolžnost. Še bolj kot dosedaj pa se bomo držali našega slovenskega kmečkega stana, da ne bo trpel škode.

Razne novice.

* Priloga današnjemu listu je cenik Barthelove tovarne za klajno apno.

* Duhovske vesti. C. g. Roman Škerbs, kaplan v Poljčanab, je imenovan za župnika na Prevorju; Fr. Sal. Gomilšek pride od Sv. Benedikta v Slov. gor. k Sv. Barbari v Halozah; Jožef Panič od Sv. Ane na Krembergu v Pilštaw; Vinko Lorenčič iz Rajhenburga k Sv. Ani na Krembergu; Jožef Kaučič iz Leskoveca k Sv. Benediktu v Slov. goricah.

Zato pa blagoslovlja pesnik kmetstvo bišo in ji želi:

Da srečno v vek si bivališče
krepostnih žen, poštenih mož;
daj Bog, ti slavni mož rodišče,
da zibel še slavnějšíh boš!

Že zgodaj pa je začela pesnika tudi baviti misel na smrt. V čudovitolepi pesmi „Oljki“ je že naslikal samega sebe, kako leži na mrtvaškem odru in ga hodi ljudstvo kropiti; koncem pa vzklikne:

Oj bratje, ko se to zgodi,
tedaj končana pot bo moja,
in konec bo težav in boja,
tedaj potihne za vsekar
srca mi in sveta vihar!

In ko je pred štirimi leti izdal pesnik tretjo knjigo svojih pesmi, smo se začudili, da je cela knjiga posvečena takorekoč smrti; obsega namreč: Predsmrtnice, Pogrebne in Posmrtnice. Zlasti se je zadnja leta vedno bolj pečal in tolažil s svetim pismom ter je izdal krasen prevod svetopisemske knjige Jobove. Dopržil je tudi, kakor se poroča, prevod Jeremijevih žalnic in pri tem ga je dohitela smrt.

Lepa smrt! Ko je v svoji domači kapelici opravil najsvetejšo daritev, ga je zadela kap in čez teden dni je izdihnil svojo dušo, ki jo je bil posvetil Bogu in domovini.

Lepa smrt! Določil je pesnik, da hoče počivati v svojem rojstnem kraju; zato so njegovo truplo prepeljali iz Gorice v podružnico sv. Lovrenca na Libušnjem. A to ni bil mariški spreved, bil je videti kakor zmagovalna procesija. Ko so mu v Gorici v cerkvi pevci zapeli „B'agor mu“, so se zasukaj mesta poslovili od njega s pesnikovo: „Nazaj v

* Osebnosti. Za pravnega praktikaanta pri deželnem sodišču v Gradcu je imenovan gosp. Josip Tombah. — Za poštnega nadoficijala je imenovan poštni oficijal g. Alojz Bahovec v Mariboru.

* Vojske vaesti. Prihodnjo spomlad bo baje 7. pešpolk prestavljen iz Gradca v Gorico, 27. pešpolk iz Ljubljane v Pulj, 17. pešpolk pride iz Celovca v Gradec, 87. pešpolk pride v Celovec, 47. pešpolk pa iz Gorice v Ljubljano.

* Časnikarstvo. Z novim letom bo nehal izhajati list „Slovenska zadruga“, katerega je izdajal g. Ivan Lapajne v Krškem.

† Simon Gregorčič.

* Kmetijsko šolo na Grmu pri Novemestu je letos dovršilo 17 učencev, med njimi 4 Štajerci, namreč: Hartmann Mihael od Sv. Ožbalt nad Mariborom, Karba Ivan s Krapja, Matjašič Alojzij iz Dragovce pri Ptuj, Pilih Franc iz Trnovlja pri Celju.

* Slovenci! Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je založila za božične praznike in novo leto dvoje vrst razglednic, ki se razpošljeje začetkom decembra po vsi slovenski zemlji. Na tisoče in tisoče razglednic roma ob božičnih praznikih iz kraja v kraj, vsak ima znancev in sorodnikov, ki jim z veseljem čestita za novo srečno leto. Dozdaj so imele pri nas od tega dobiček samo nemške židovske tvrdke, dočim je na Češkem „Matica školska“ vsako leto dobivala tisoče od svojih razglednic. In to bodi poslej tudi pri nas. Razglednice bodo umetniško delo, krasnejše nego smo jih bili vajeni dozdaj. Dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da ne pošilja nikakšnih nemških tujih razglednic, ampak

planinski raj! Saj se mu je zdaj najlepše uresničila ta želja! In kamor je prišel ta spreved, pridružil se mu je ves narod od visokih do najnižjih slojev, dokler niso položili trupla v cerkvi sv. Lovrenca v rakev; tamkaj, visoko nad reko Sočo, ki jo je v eni najlepših pesmi bil tako krasno opeval, čaka na veličastno vstajenje.

Svojemu rodu je zapustil dragoceni zaklad svojih pesmi. Njegov spomin pa obhajamo najlepše, ako si v dno arca zapišemo njegove zlate besede:

Ni praznik, predragi mi, naše življenje,
življenje naj bode ti delaven dan!
Od zore do mraka rošan in potan
ti lajšaj in slajšaj človeško trpljenje!
Ne plaši se znoja, ne strah se boja,
saj moško dejanje krepčuje moč,
a pokoj mu zdrave moči pokonča,
dejanje ti ljubi, a boj se pokójal
Dolžan ni samo, kar velela mu stan,
kar more, to mož je storiti dolžan!
Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
a delo in trud nam nebo blagoslovil!

Učiteljeva pisma starišem.

Piše Anton Kosi.

Peto pismo.

„Kuma, vi ne veste, kako pametno je naše dete!“

„Ne morem vam dopovedati, kuma, kako je naše dete pametno. Pridite, pridite prilično k nam, da se sami prepričate, da govorim resnico. To je nekaj izvanrednega, kako ta otrok govori, nič otroškega nima na sobi. Ta še nekaj obeta.“ Take

da seže po razglednicah naše šolske družbe in s tem ob priliki novega leta daruje v narodni namen denar, ki bi šel sicer v tuje roke. Slovenske trgovine naj se zglase pri vodstvu in naj izpričajo, da so res narodne. Dokazimo vendar enkrat, da znamo biti svoji na svojem. Opozarjamo posebno svoje podružnice; zlasti tiste, ki so spale do sedaj. Vse ob tem česu razširjajte družbine razglednic; in kar spada zraven — naš narodni kolek. Apeliramo na narodno ženstvo, naj zopet ob tej priliki pokaže, kako se zaveda svoje naloge. Ako vsak tako izpolni svojo dolžnost, dobila bo Ciril-Metodova družba lep novoletni dar, mi pa s tem ne izgubimo ničesar, ker bi isti denar zmetali tujem v roke. Torej: „Mal položil dar, domu na altar“, to nam veljaj posebno še ob bližajočem se božiču in novem letu 1907.

* Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani opozarja vse zavedne Slovence, da so v dveh raznih vrstah že izšle družbine razglednic, namenjene za božič in za novo leto. Posamezne razglednice se bodo prodajale pri trgovcih po 10 vin. komad. Trgovcem dovoljujemo radi primeran popust; vendar opozarjamo, da oddajamo razglednice le proti gotovemu plačilu in ne pod 100 komadov skupaj. Naročila naj se naslavljajo na: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. Slovenci! Segajte po tem domačem in ob enem toliko dem. rodnem blagu.

* „Štajerc“ in vera. „Štajerc“ neprestano tuli in tarna, da po Spod. Štajerskem vera peša, ker baje duhovniki preveč politikujejo in hujkajo zoper svoje politične nasprotnike. Sklicuje se celo na nek škofov list „Stimmen“, ki po njegovem mnenju oboja ravnaje lavantinskih duhovnikov. Nam so sicer znana škofova nazvanila, pridige, govori, simodalne knjige, a škofovega lista „Stimmen“ res ne poznamo. V Mariboru sicer izhaja katoliško misleči list „Stimmen“, ki je pa „Štajercu“ vse prej ko prijazen. Prašamo pa gospode nadkristjane koli „Štajerca“, kaj poročajo k tem-le besedam iz škofijskega, ste razumeli?, škofijskega ukaznega lista VII. 1906 str. 88: „Pristopajte k društvom, ki delujejo in se potegujejo za katoliški značaj ljudske šole; udeležujte se zborovanj (joj! to je politika!) — berite in naročujte časnike, ki se pešajo z nalogami ljudske šole in krščanske vzgoje otrok... udeležujte se volitev v zastopstva, ki imajo kakor-žekoli opraviti z ljudsko šolo, začeti od volitev v občinski zastop, pa tja do volitev v deželni in državni zbor! Ne pozabite, da je vaša dolžnost, udeleževati se volitev.“ Podpis: „Mhael, knez in škof“ To je pa že za počt, dobro da „Štajercu“ backi ne hodijo k pridigam, sicer bi vsi p. darhali in bi „Štajerc“ ostal sam in zapuščen. Škofijski list XII. piše: „Berite zvesto katoliške časnike in spise, ki vas podučujejo o nevarnostih, pretečih vaši veri, in o pripomočkih, jih odvrčati.“ Sledi podpis vseh avstrijskih škofov. „Štajerc“, povej še to svojim modri in veraikom!

* Backov živež. Gospod urednik, lep je od vas, da ste moje pametne besede sprejeli v svoj

in slične besede slišiš pogosto iz ust starišev, zlasti mater, ki se hočejo s svojim „čez mero pametnim“ otrokom pobahati, dobro vedoč, da pade tako tudi na njihovo cenjeno osebo žarek občudovanja.

Oglejmo si te „čez mero pametne“ otroke nekoliko bliže. Navadno so to edinceki, o katerih gre glas o njihovi neizmerai „modrosti“ in „razsvetljenosti“ iz ust starišev do nšes prijateljev, znancev in sorodnikov. Štiri do petletni otrok ti govori o resnih rečeh vsakdanjega življenja tako modro in pametno, da se mu ne moreš prečuditi. Vprašanje je le, jeli tiči v takem otroku v resnici kaj nenavadnih talentov? Izkušen pedagog¹ je napram „otrokom-modrijanom“ vedno nekam nezaupen, zakaj zaano mu je, da je iskati pri takih otrokih vzrok njihove rane duševne probujenosti navadno v stariših, oz. v njihovem napačnem ravnanju. Stariši navadno svojega ljubljenceka ne puste med druge otroke, a sami se ne morejo ali nočejo zamisliti v duševni položaj otrokov, zato ravnajo in se pogovarjajo s svojim gojencem kakor z odraslim človekom. Otrok sliši torej le resne in pametne pogovore odraslih, zato postane kmalu tudi sam neizmerno pameten in moder. Take modrosti pa se pravi vzgojitelj nima

¹ „Pedagog“ je grška beseda in pomeni toliko kakor „voditelj dečkov“. Grki in Rimljani so namreč držali svojim otrokom (dečkom) posebne spremljevalce ali nadzoritelje. Ta posel je opravljal v obitelji navadno kak omikanejši suženj, ki je opravljal čisto tudi službo domačega učitelja. Dandanes pomeni beseda „pedagog“ v širjem pomenu vsakega človeka, ki se peča z odgojo otrok, torej „odgojitelja“, v ožjem pomenu pa je „pedagog“, ki je v vzgojnem osiru strokovno naobražen ali omikan. Ko rabim v svojih pismih to besedo, bom mislil vselej na vzgojitelja-veščaka ali strokovnjaka.

list; toda zdi se mi, da se vas niso nič prejele, ker zabavljate čez „Štajerca“ kakor prej. Toda recite, kakor hočete: Vaš list se s „Štajercem“ ne more primerjati. Tako vsestranskega časnika ne dobite zakarbodi kakor je naš (namreč „Štajerc“); bero ga socijaldemokrati in ga štejejo med svoje, bero ga nemškutarji in ga štejejo med svoje, bero ga liberalci in ga štejejo med svoje, bero ga šnop-sarji in ga štejejo med svoje. Naši uredniki imajo tudi več izkušnje ko vaši; mi imamo za seboj špricane študente in teologe, in sedajni naš urednik je odaslovljen socijaldemokrat. Če nas napadate, iz tega spoznamo, da nas upoštevate in častite, če nas pustite v miru, porečemo, da se nas bojite. Zato bo pa tudi naš list z novim letom prišel izhajati vsaki teden, in imamo že poskrbljeno, da bo vedno dovolj škandalov. To namreč naši ljudje radi bero, in tudi v tem ste vi s svojim „Gospodarjem“ za nami. Naš urednik in ves konsorcij „Štajerc“ misli tudi prihodnje leto pripraviti misijone po južnem Štajerskem, da se zopet uvede prava vera. Linhart in Slavitsch sta si že dala zmeriti talar, le to jima še dela preglavice, da še doslej nista mogla spričati, kdo jih je poslal pridigovat; no pa če se je to drugo našlo, bo že to tudi prišlo. Srečno! Bee! — „Štajerc“ bacek.

* Krščansko-socialna zveza za Štajersko, ki piše današnji list več o njej, hoče tudi v Mariboru samem in njegovi okolici začeti živahno delovati, obenem pa še zanaprej obračati zlasti na obmejne kraje vso pozornost. Zato nujno potrebuje knjig za ljudske knjižnice. Obrača se torej do vseh prijateljev, da ji dopošljajo raznovrstnih knjig. Čeprav se je zadnji čas pobralo v podobne namene že dokaj knjig, vendar jih leži še na stotine in celo na tisoče v shrambah ali celo na podstrešjih kot mrtve in izgubljen kapital. Prijatelji vsi, skrbite, da ga dvignete! Pošiljatve se naj naslovi na kršč.-soc. zvezo v Mariboru.

* V odbor kršč.-soc. zveze za Štajersko so voljeni ti le gg.: Fr. S. Gomilšek, dr. Jos. Hohnjec, dr. Iv. Jancič, dr. Ant. Jerovšek, dr. Anton Korošec, dr. Fr. Kovačič, Jos. Krajnc, Ferd. Leskovar, Iv. Markošek, Fr. Spindler, Fr. Stubec, Evald Vračko. Namestniki: Jos. Čede, Iv. Gorišek, dr. Ant. Medved in V. Žolgar. Predsednikom je izvoljen dr. Korošec, podpredsednikom dr. Hohnjec, tajnikom Ferd. Leskovar in blagajnikom Fr. Spindler.

Mariborski okraj.

m Poljudna predavanja v Mariboru. „Bralno društvo Maribor“ bo prirejalo, kakor lani, tudi letos v zimskih mesecih vsako nedeljo v Narodnem domu poljudna predavanja. Vrste predavanj otvori dne 9. grudnia 1906 prof. dr. Medved, ki bo govoril o koristi poljudnih predavanj. Dne 6. prosinca 1907 bo predaval dr.

vzroka veseliti. Vse ima svoj čas. Dokler je otrok otrok, naj tudi ostane otrok, ne silimo ga torej na umetni način v duševno obzorje, ki ni primerno njegovi starosti. Z otrokom se je treba pogovarjati po otročje, t. j. o rečeh, katere dete razume.

Nekega odličnega pedagoga so vprašali nekoč, kaj poreče prerano zrelih otrokom, takozvanim „modrijanom“. Mož je odgovoril: „Bedak je, ki se veseli, ako opazi že sredi poletja na jablani med trdim in zelenim sadjem rumeno, zrelo jabelko. Stresi drevo, jabolko odpade. Zdaj ga pa preglej in preišči natanko! Ali si opazil, da tiči v njem črv, ki mu pije življenjski mozek? In kako prazno je njegovo meso! Prezgodaj zrelo sadje torej ni za nič. Ali si že bil v rastlinjaku? Ti mar ugajajo dolgi, vodeni in publi poganjki? Presadi tako rastlino, postavi jo v življenje, na solace, v vihar, na dež, na slano — kmalu bode po njej. Rastlina in človek, kako zelo sta si v razvoju podobna! Vse ima svoj čas. Dajte torej tudi otroku čas, da se bode mogel prosto razvijati. Kdor otrokove duševne moči na umetni način pospešuje, ravna napačno, stori vzgojni greh, ki se pozneje maščuje na otroku. Otrok bodi kolikor mogoče dolgo otrok; čim dalje, tem bolje. Ali ni pomilovanja vredna tak majhen „pameten“ norček, ki ne živi nikoli veselega, srečnega otroškega življenja!“

Pisatelj Stritar¹ je nekoč ocejeval neko mladini namenjeno knjižico s povestmi. Pri tej priliki

¹ Stritar, ki je obhajal nedavno 70 letnico svojega življenja, živi na Dunaju kot umirovljen profesor. Spisal je Slovencem mnogo povesti in lepih pesmi. V poslednjih letih objavlja svoje duševne proizvode po družbi sv. Moharja v Celovcu. Znan je tudi gotovo njegove knjižice „Pod lipo“, „Jagode“, „Zimski večeri“.

Vrstovšek: o Gregorčiču, 13. prosinca 1907
dr. Poljanec: o solacu in zvezdah, 20. prosinca 1907
dr. Dimnik o zakonskem pravu, 27. prosinca 1907
dr. Pivko: Naselitev alpskih dežel. Predavanja se pričnejo vsakokrat ob poldesetih dopoldne. Že lani se je čim bolj širilo med ljudstvom zanimanje za poljudna predavanja bralnega društva „Maribor“, upati je, da jih bodo letos kmetje in delavci še v večjem številu obiskovali kakor lani.

m Miklavžev večer priredi dne 9. t. m. v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Mariboru „Bralno in pevsko društvo Maribor“. Vzpored, ki je zelo zelo zanimiv, je sledeči: „Boječi Matevž“, šaloigra za mladino v dveh dejanjih. Spisal Srečko Stegnar. Predstavljajo otroci. — Gozdni čar na predvečer sv. Miklavža. Igrakaz v 4 slikah v obliki pravljice. Spisal Srečko Stegnar. I. slika: „V gozdu“. II. slika: „Nastop vil in pritlikovec“. III. slika: „Pred domačo hišo“. IV. slika: „Prihod Miklavža v sijajnem spremstvu“. Obdarovanje otrok. — Med posameznimi dejanji svira godba na lok. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina: V parterju: sedeži od 1. do 5. vrste 1-20 K, od 6. do 10. vrste 1 K, od 11. do 15. vrste 80 vin., stojišča 60 vin., za dijake 40 vin. Na galeriji: sedeži 60 vin., stojišča 40 vin. Otroci pod 10 let so v spremstvu staršev vstopnino prosti. Vstopnice se prodajajo na dan predstave od 11. do 12. ure dopoldne in do 5. ure zvečer v „Narodnem domu“. Vsako darilo mora imeti natančen naslov obdarovanca in mora biti kolekovano z narodnim kolekom.

Maribor. Dne 3. t. m. je umrla v Mariboru žena sprevednika v pokoju, gospa Ana Vauda roj. Gregorič. Bila je vrla slovenska žena. N. v. m. p.!

m „Slovanska čitalnica“ v Mariboru ima občni zbor dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v svojih društvenih prostorih v Narodnem domu.

m Bralno in pevsko društvo „Maribor“ priredi dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih „Narodnega doma“ svoj občni zbor.

Maribor. Te dni so začeli v Mariboru delati dolgoletni profesorju Košanu je bila ukradena obleka v vrednosti 300 K, nadničtelju Kocmutu pa zlatsine v vrednosti 50 K. Tat je vzel g. Kocmutu tudi nekaj obleke. Ko pa je opazil, da ga zasledujejo, je vrgel obleko proč in zbežal.

m Ogenj je preteklo soboto 1. t. m. opoldne uničil gospodarsko poslopje Fr. Knehtl, posestnika na Šobru pri Sv. Križu nad Mariborom. Revez, ki je še le pred kratkim to posestvo kupil, je tembolj pomilovanja vreden, ker mu je zgorela vsa krma in druga sprava ter je bil samo s poslopjem za nizko ceno zavarovan.

m Sv. Lenart v Slov. gor. „Štajerc“. — V preiskovalnem zaporu imajo pri Sv. Lenartu velikega in malega Maleka iz Stanetine. Mali Malek je izpovedal, kako sta hodila z velikim Malekom neko noč krast. Oče so iztrgali križe iz okna,

je našel, da se vedejo otroci, ki nastopajo v dotičnih povestih, vsi strašno učeno in modro ter da dajejo sebi in drugim tako lepe nauke, da bi se jih ne bilo sramovati duhovnemu na leci. To je Stritarja tako razvnelo, da je napisal ocenjevalec dotično knjižico te-le besede: „To so ti sami mladi Salomončki! Človeka je groza; kaj bodejo še le ti, ko pridejo v leta? — Licemerci, odgovorim jaz, licemerci in licemerke stare mere, ki bodejo sebe slepili in druge in ako bi bilo mogoče, tudi svojega stvarnika!... Mene bi bilo strah, ko bi bil moj Milan tak, da bi v teh letih tako mislil in govoril, ali prav za prav, tako govoril, kakor mislijo drugi. Ko bi kaj takega zapazil, poslal bi ga hiro na deželo, med trde kmete, prave gorjance, tam naj bi bos hodil, črn kruh jedel ter nič se misliti in govoriti, kakor je edino spodobno, nepokvarjeno, naravno zdravemu otroku, po otročje!“

V zadnjem stavku nam poda Stritar migljaj, kaj nam je storiti, ako opazimo pri svojem otroku, da postaja iz njega že tako rano „modrijan“ ali „pametnjak“. Ne podpirajmo ga v tem, skušajmo ga spraviti mazaj tje, kamor spadajo taki otroci in kjer žive tudi njegovi duševno normalno (pravilno) razviti sovrstniki — v kraljestvo detinstva. Ne spuščajmo se s takim otrokom nikoli v takozvane „modre“ pogovore, vzbujajmo v njem veselje do otroške igre, zanimanje do lesenega konjička, do punčice iz cunaj itd., skrbimo mu za primerno otroško družbo; med otroki se naj krota, z njimi naj kramlja in se igra, tako se bode vsaj začel pravilno razvijati in vrh tega mu ostane za vse žive dni spomin na presrečno otroško dobo, katere bi sicer ne užival nikoli.

potem so pa svojemu ljubčeku pomagali skozi okno rekoč, naj odpre kuhinjska in vežna vrata. Pošteno rokodelstvo se jima je neki deloma posrečilo. Le čudno je, da moče mali Malek pri Sv. Lenartu nič več vedeti. — Ali sta res kradla, ali ne, bo dognala sodnija; nam je le znano toliko, da veliki Malek ne hodi k pridigi v cerkev, ampak prebira samo Linhartove pridige v „Štajercu“. Kako je že? Če se ne motimo so ti-le: Plohl, Muršič, Kaiser

m Pri Gornji Št. Kungoti je po daljši, mučni bolezni dne 3. t. m. umrla Antonija Jodl, blaga mati tamošnjega č. g. župnika. N. v. m. p.!

m Sv. Anton v Slov. gor. Ko je bivši urednik Zavadih pred kratkim prosil po župniščih ob koroški železnici, je zopet izpovedal, da je Šijanec, nadučitelj pri nas, najboljši „Štajerc“ zapni mož, t. j., če si kakega dopisa iz Slov. gorice radi neverjetnosti ne upajo tiskati, vprašajo Šjanca za svet, če je varno ali ne. Sicer jo to njegovo razmerje do „Štajerca“ mam že od prej znano, ali čudno je zopet pri stvari, da je bil Šijanec zraven pri ustanovnem shodu „čiste narodne stranke“. Najbrž je mislil, da si ga bodo mladi izbrali za starost. Trdnih načel Šijanec nima razun enega, ki je: duhovnikom otežkočiti delo v verskem in narodnem oziru. Ako bo torej za rabo tudi pri „čisti stranki“, vemo, kako jo naj vodimo.

m Št. Lenart v Slov. gor. V četrtek, dne 13. t. m. bo pri nas uradni dan.

m Slov. Bistrica. Naši Nemci na vse mogoče načine hujskajo po nemških listih ter trobijo v svet, da se mora obraniti nemški značaj našega mesta. Naše mesto ni imelo nikoli nemškega značaja. Pred kakimi 50 ali 60 leti je še bilo v mestu vse slovensko, tudi meščani so med seboj slovensko govorili. Samo tu in tam je kak uradnik nemško klobasal. Potomci teh slovenskih meščanov pa sedaj nikakor niso Nemci, ampak nemčurji. Torej hočejo ti ljudje ohraniti nemčurski značaj mesta. Ta hujskajoča politika pa je odprla marsikateremu kmetu oči, da na zahaja več v trgovine teh „nemških“ trgovcev. Zato se večsah ti ljudje plašo ozirajo na pragih svojih štacun. Tudi bogati Stieger se že praska za ušesi, ker mu dohodki trgovine padajo od dne do dne. Odšel mu je poslovodja ter mu odvezel mnogo odjemalcev. To je hudo, kaj ne g. Stieger? Nekdaj so ljudje kar drli k Stigerju, sedaj se je pa zelo spremenilo. In vsega tega si je Stieger sam kriv! Naj bi šel s kmečkim ljudstvom, no pa da se pusti zlorabljeni v nemčurske namene. Te besede veljajo tudi za druge nemške trgovine, ki delajo sramoto slovenski Bistrici.

m Roparski umor. Sedaj so prijeli tudi brata tukajskega mlinarja Ivana Poredeš, ki je ušel na Ograko. Orožnikom je povedal, da je na bratovo naročilo umoril posestnika Korovnika, zakar mu je brat obljubil 200 K. Dne 3. m. m. je prišel Korovnik k njegovemu bratu Alojziju Poredeš ter ga prosil, naj mu da nazaj denar (okoli 960 K) katerega mu je dal shranit. Nato ga je on vrgel na tla in ga udaril s sekuro po senci. Truplo je vrgel v Dravo. Truplo so res našli kakih 150 korakov pod mlinom v vodi. Pri prvi preiskavi so našli v hiši mlinarja samo 300 K, potem je pa žena mlinarjeva izpovedala, da je v postelji skrito 960 K.

Ptujski okraj.

p Čebelarska podružnica za ptujsko okoličje priredi dne 9. t. m. ob treh popoldne v prostorih g. Petra Kureža o Podvincih letno občno zborovanje in sprejem novih udov. Posebna vabila se ne pošiljajo. K občni udeležbi vabi uljudno odbor.

p Velika nedelja. Nek dopisnu v Štajercu tarna, da se naša šola mora ponemčiti, kajti le potem bo po mnenju tega učenega Štajercijanca naša deca srečna, ako bo nemški zuala. Ja ti veliki prijatelj nemščine, ki pa kljub temu nočeš biti nemčur, ali je namen ljudski šoli učiti otroke razne jezike? Ali pa se samo naša slovenska deca mora že v prvi mladosti učiti tujih jezikov, da bo mogla na sveta izhajati in najti svojo srečo? In če je temu res tako, kateri jezik bo najbolj osrečil naše otroke? Nemškutar bo trdil, da nemščina, mažaron da mažarščina in lah pa da laščina, no culukafer pa da culukafrščina. Seve po mnenju drugih ljudi, ki ne mislijo s Štajercčevimi možgani, ima ljudska šola edino namen, otroku dati splošno začetno izobrazbo, to je, otrok se mora naučiti temeljne resnice svete vere ter privaditi lepega verskega življenja; nadalje čitati, pisati, računati ter spoznavati vsaj nekoliko tudi zgodovino svoje domovine, da se v njegovem srcu vzbudi ljubezen do

Razpor med štajerskimi Slovenci.

(Iz peresa slovenskega kmeta.)

Dosedaj se nam je od naše mestne inteligence in od učiteljstva tolikokrat pravilo in zabičevalo: Ne bodimo ne liberalni, ne klerikalni, ampak Slovenci! A ravno od te strani se je sedaj osnovala nova liberalna stranka, katera hoče zamesti k nam boj med liberalizmom in klerikalizmom. Sedaj ne smemo biti več samo Slovenci, ampak slovenski liberalci. Duhovnikov ne smemo več poslušati, ampak le mlade advokate, koncipiente, učitelje, sploh vsakega, samo duhovnike ne.

Dosedaj smo čitali „Slovenskega Gospodarja“ kot svojega zvestega prijatelja in voditelja v narodnih in kmečkih stvareh, sedaj pa, ko se je prikazala liberalna stranka, je po njihovem mnenju ta list naenkrat za nič in nazadnjaški, čeravno ne opazimo, da bi se kaj spremenil. Nasprotno, „Slovenski Gospodar“ je postal v zadnjem času zares pravi kmečki list, ki se najbolj ozira na nas kmete. Še „Štajerc“ ne najde pri novi stranki toliko psovka in grajalnih besed kakor „Slovenski Gospodar“. Seveda sedaj je liberalnost trumpf, in „Štajerc“ je liberalen, za to ga ne sme nihče več tako hudo obsojati.

Kmečki sotrpini! Ta zmešnjava v naši domači politiki nas ne sme premetiti in narediti brez-pogumne. Ne kmetje, mi ostanemo, kakor smo bili! Verni, narodni, pred vsem pa kmetje, in ne hlapci kakšnesibodi inteligence ali razumnistva! Upamo, da ostane tudi naša mladina zares kmečka mladina! Sedaj, ko nas hočejo razbiti lastni bratje, držimo skupaj bolj kot kedaj poprej!

Dostavek uredništva. Zelo hvaležni smo za te vrstice našemu zvestemu pristaši. Zares čudno je, da „narodnjaki“ po naših mestih in trgih, posebno v Celju, hočejo ravnosedaj narediti razkol med nami, ko se pri Nemcih združujejo vse struje, da se borijo za svojo politično in narodno moč na Spodnjem Štajerskem! Mi Slovenci pa moramo začeti boj med seboj, da nas sovražniki lažje premagajo. Imenujejo se „narodna“ strauka, a so grobokopi narodnosti, ubijalci narodne moči. Nismo začeli boja in ga nismo iskali, toda če bomo morali braniti naš narod pred sovražniki, storili bomo svojo dolžnost. Še bolj kot dosedaj pa se bomo držali našega slovenskega kmečkega stana, da ne bo trpel škode.

Razne novice.

* Priloga današnjemu listu je cenik Barthelove tovarne za klajno apno.

* Duhovske vesti. C. g. Roman Škerbs, kaplan v Poljčanab, je imenovan za župnika na Prevorju; Fr. Sal. Gomilšek pride od Sv. Benedikta v Slov. gor. k Sv. Barbari v Halozah; Jožef Panič od Sv. Ane na Krembergu v Pilštaw; Vinko Lorenčič iz Rajhenburga k Sv. Ani na Krembergu; Jožef Kaučič iz Leskoveca k Sv. Benediktu v Slov. goricah.

Zato pa blagoslovlja pesnik kmetstvo bišo in ji želi:

Da srečno v vek si bivališče
krepostnih žen, poštenih mož;
daj Bog, ti slavni mož rodišče,
da zibel še slavnějšíh boš!

Že zgodaj pa je začela pesnika tudi baviti misel na smrt. V čudovitolepi pesmi „Oljki“ je že naslikal samega sebe, kako leži na mrtvaškem odru in ga hodi ljudstvo kropiti; koncem pa vzklikne:

Oj bratje, ko se to zgodi,
tedaj končana pot bo moja,
in konec bo težav in boja,
tedaj potihne za vsekdar
srca mi in svetá vihar!

In ko je pred štirimi leti izdal pesnik tretjo knjigo svojih pesmij, smo se začudili, da je cela knjiga posvečena takorekoč smrti; obsega namreč: Predsmrtnice, Pogrebne in Posmrtnice. Zlasti se je zadnja leta vedno bolj pečal in tolažil s svetim pismom ter je izdal krasen prevod svetopisemske knjige Jobove. Dopržil je tudi, kakor se poroča, prevod Jeremijevih žalnic in pri tem ga je dohitela smrt.

Lepa smrt! Ko je v svoji domači kapelici opravil najsvetejšo daritev, ga je zadela kap in čez teden dni je izdihnil svojo dušo, ki jo je bil posvetil Bogu in domovini.

Lepa smrt! Določil je pesnik, da hoče počivati v svojem rojstnem kraju; zato so njegovo truplo prepeljali iz Gorice v podružnico sv. Lovrenca na Libušnjem. A to ni bil mariški spreved, bil je videti kakor zmagovalna procesija. Ko so mu v Gorici v cerkvi pevci zapeli „B'agor mu“, so se zasukaj mesta poslovili od njega s pesnikovo: „Nazaj v

* Osebnosti. Za pravnega praktikaanta pri deželnem sodišču v Gradcu je imenovan gosp. Josip Tombah. — Za poštnega nadoficijala je imenovan poštni oficijal g. Alojz Bahovec v Mariboru.

* Vojske vaesti. Prihodnjo spomlad bo baje 7. pešpolk prestavljen iz Gradca v Gorico, 27. pešpolk iz Ljubljane v Pulj, 17. pešpolk pride iz Celovca v Gradec, 87. pešpolk pride v Celovec, 47. pešpolk pa iz Gorice v Ljubljano.

* Časnikarstvo. Z novim letom bo nehal izhajati list „Slovenska zadruga“, katerega je izdajal g. Ivan Lapajne v Krškem.

† Simon Gregorčič.

* Kmetijsko šolo na Grmu pri Novemestu je letos dovršilo 17 učencev, med njimi 4 Štajerci, namreč: Hartmann Mihael od Sv. Ožbalta nad Mariborom, Karba Ivan s Krapja, Matjašič Alojzij iz Dragovce pri Ptuj, Pilih Franc iz Trnovlja pri Celju.

* Slovenci! Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je založila za božične praznike in novo leto dvoje vrst razglednic, ki se razpošljeje začetkom decembra po vsi slovenski zemlji. Na tisoče in tisoče razglednic roma ob božičnih praznikih iz kraja v kraj, vsak ima znancev in sorodnikov, ki jim z veseljem čestita za novo srečno leto. Dozdaj so imele pri nas od tega dobiček samo nemške židovske tvrdke, dočim je na Češkem „Matica školska“ vsako leto dobivala tisoče od svojih razglednic. In to bodi poslej tudi pri nas. Razglednice bodo umetniško delo, krasnejše nego smo jih bili vajeni dozdaj. Dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da ne pošilja nikakšnih nemških tujih razglednic, ampak

planinski raj! Saj se mu je zdaj najlepše uresničila ta želja! In kamor je prišel ta spreved, pridružil se mu je ves narod od visokih do najnižjih slojev, dokler niso položili trupla v cerkvi sv. Lovrenca v rakev; tamkaj, visoko nad reko Sočo, ki jo je v eni najlepših pesmi bil tako krasno opeval, čaka na veličastno vstajenje.

Svojemu rodu je zapustil dragoceni zaklad svojih pesmi. Njegov spomin pa obhajamo najlepše, ako si v dno arca zapišemo njegove zlate besede:

Ni praznik, predragi mi, naše življenje,
življenje naj bode ti delaven dan!
Od zore do mraka rošan in potan
ti lajšaj in slajšaj človeško trpljenje!
Ne plaši se znoja, ne strah se boja,
saj moško dejanje krepčuje moč,
a pokoj mu zdrave moči pokonča,
dejanje ti ljubi, a boj se pokójal
Dolžan ni samo, kar velela mu stan,
kar more, to mož je storiti dolžan!
Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
a delo in trud nam nebo blagoslovil!

Učiteljeva pisma starišem.

Piše Anton Kosi.

Peto pismo.

„Kuma, vi ne veste, kako pametno je naše dete!“

„Ne morem vam dopovedati, kuma, kako je naše dete pametno. Pridite, pridite prilično k nam, da se sami prepričate, da govorim resnico. To je nekaj izvanrednega, kako ta otrok govori, nič otroškega nima na sobi. Ta še nekaj obeta.“ Take

da seže po razglednicah naše šolske družbe in s tem ob priliki novega leta daruje v narodni namen denar, ki bi šel sicer v tuje roke. Slovenske trgovine naj se zglase pri vodstvu in naj izpričajo, da so res narodne. Dokazimo vendar enkrat, da znamo biti svoji na svojem. Opozarjamo posebno svoje podružnice; zlasti tiste, ki so spale do sedaj. Vse ob tem česu razširjajte družbine razglednic; in kar spada zraven — naš narodni kolek. Apeliramo na narodno ženstvo, naj zopet ob tej priliki pokaže, kako se zaveda svoje naloge. Ako vsak tako izpolni svojo dolžnost, dobila bo Ciril-Metodova družba lep novoletni dar, mi pa s tem ne izgubimo ničesar, ker bi isti denar zmetali tujem v roke. Torej: „Mal položil dar, domu na altar“, to nam veljaj posebno še ob bližajočem se božiču in novem letu 1907.

* Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani opozarja vse zavedne Slovence, da so v dveh raznih vrstah že izšle družbine razglednic, namenjene za božič in za novo leto. Posamezne razglednice se bodo prodajale pri trgovcih po 10 vin. komad. Trgovcem dovoljujemo radi primeran popust; vendar opozarjamo, da oddajamo razglednice le proti gotovemu plačilu in ne pod 100 komadov skupaj. Naročila naj se naslavljajo na: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. Slovenci! Segajte po tem domačem in ob enem toliko dem rodnem blagu.

* „Štajerc“ in vera. „Štajerc“ neprestano tuli in tarna, da po Spod. Štajerskem vera peša, ker baje duhovniki preveč politikujejo in hajkajo zoper svoje politične nasprotnike. Sklicuje se celo na nek škofov list „Stimmen“, ki po njegovem mnenju oboja ravnaje lavantinskih duhovnikov. Nam so sicer znana škofova nazvanila, pridige, govori, simodalne knjige, a škofovega lista „Stimmen“ res ne poznamo. V Mariboru sicer izhaja katoliško misleči list „Stimmen“, ki je pa „Štajercu“ vse prej ko prijazen. Prašamo pa gospode nadkristjane koli „Štajerca“, kaj poročajo k tem-le besedam iz škofjskega, ste razumeli?, škofjskega ukaznega lista VII. 1906 str. 88: „Pristopajte k društvom, ki delujejo in se potegujejo za katoliški značaj ljudske šole; udeležujte se zborovanj (joj! to je politika!) — berite in naročujte časnike, ki se pečajo z nalogami ljudske šole in krščanske vzgoje otrok... udeležujte se volitev v zastopstva, ki imajo kakor-žekoli opraviti z ljudsko šolo, začeti od volitev v občinski zastop, pa tja do volitev v deželni in državni zbor! Ne pozabite, da je vaša dolžnost, udeleževati se volitev.“ Podpis: „Mhael, knez in škof“ To je pa že za počt, dobro da „Štajerčevi“ backi ne hodijo k pridigam, sicer bi vsi p. darbali in bi „Štajerc“ ostal sam in zapuščen. Škofjski list XII. piše: „Berite zvesto katoliške časnice in spise, ki vas podučujejo o nevarnostih, pretečih vaši veri, in o pripomočkih, jih odvrčati.“ Sledi podpis vseh avstrijskih škofov. „Štajerc“, povej še to svojim modri in veraikom!

* Backov živež. Gospod urednik, lep je od vas, da ste moje pametne besede sprejeli v svoj

in slične besede slišiš pogosto iz ust starišev, zlasti mater, ki se hočejo s svojim „čez mero pametnim“ otrokom pobahati, dobro vedoč, da pade tako tudi na njihovo cenjeno osebo žarek občudovanja.

Oglejmo si te „čez mero pametne“ otroke nekoliko bliže. Navadno so to edinčki, o katerih gre glas o njihovi neizmerai „modrosti“ in „razsvetljenosti“ iz ust starišev do nšes prijateljev, znancev in sorodnikov. Štiri do petletni otrok ti govori o resnih rečeh vsakdanjega življenja tako modro in pametno, da se mu ne moreš prečuditi. Vprašanje je le, jeli tiči v takem otroku v resnici kaj nenavadnih talentov? Izkušen pedagog¹ je napram „otrokum-modrijanom“ vedno nekam nezaupen, zakaj zaano mu je, da je iskati pri takih otrokih vzrok njihove rane duševne probujenosti navadno v stariših, oz. v njihovem napačnem ravnanju. Stariši navadno svojega ljubljenceka ne puste med druge otroke, a sami se ne morejo ali nočejo zamisliti v duševni položaj otrokov, zato ravnajo in se pogovarjajo s svojim gojencem kakor z odraslim človekom. Otrok sliši torej le resne in pametne pogovore odraslih, zato postane kmalu tudi sam neizmerno pameten in moder. Take modrosti pa se pravi vzgojitelj nima

¹ „Pedagog“ je grška beseda in pomeni toliko kakor „voditelj dečkov“. Grki in Rimljani so namreč držali svojim otrokom (dečkom) posebne spremljevalce ali nadzoritelje. Ta posel je opravljal v obitelji navadno kak omikanejši suženj, ki je opravljal čisto tudi službo domačega učitelja. Dandanes pomeni beseda „pedagog“ v širjem pomenu vsakega človeka, ki se peča z odgojo otrok, torej „odgojitelja“, v ožjem pomenu pa je „pedagog“, ki je v vzgojnem osiru strokovno naobražen ali omikan. Ko rabim v svojih pismih to besedo, bom mislil vselej na vzgojitelja-veščaka ali strokovnjaka.

list; toda zdi se mi, da se vas niso nič prejele, ker zabavljate čez „Štajerca“ kakor prej. Toda recite, kakor hočete: Vaš list se s „Štajercem“ ne more primerjati. Tako vsestranskega časnika ne dobite zakarbodi kakor je naš (namreč „Štajerc“); bero ga socijaldemokrati in ga štejejo med svoje, bero ga nemškutarji in ga štejejo med svoje, bero ga liberalci in ga štejejo med svoje, bero ga šnop-sarji in ga štejejo med svoje. Naši uredniki imajo tudi več izkušnje ko vaši; mi imamo za seboj špricane študente in teologe, in sedajni naš urednik je odaslovljen socijaldemokrat. Če nas napadate, iz tega spoznamo, da nas upoštevate in častite, če nas pustite v miru, porečemo, da se nas bojite. Zato bo pa tudi naš list z novim letom pričel izhajati vsaki teden, in imamo že poskrbljeno, da bo vedno dovolj škandalov. To namreč naši ljudje radi bero, in tudi v tem ste vi s svojim „Gospodarjem“ za nami. Naš urednik in ves konsorcij „Štajerc“ misli tudi prihodnje leto prirejati misijone po južnem Štajerskem, da se zopet uvede prava vera. Linhart in Slavitsch sta si že dala zmeriti talar, le to jima še dela preglavice, da še doslej mesta mogla spričati, kdo jih je poslal pridigovat; no pa če se je to drugo našlo, bo že to tudi prišlo. Srečno! Bee! — „Štajerc“ bacek.

* Krščansko-socialna zveza za Štajersko, ki piše današnji list več o njej, hoče tudi v Mariboru samem in njegovi okolici začeti živahno delovati, obenem pa še zanaprej obračati zlasti na obmejne kraje vso pozornost. Zato nujno potrebuje knjig za ljudske knjižnice. Obrača se torej do vseh prijateljev, da ji dopošiljajo raznovrstnih knjig. Čeprav se je zadnji čas pobralo v podobne namene že dokaj knjig, vendar jih leži še na stotine in celo na tisoče v shrambah ali celo na podstrešjih kot mrtve in izgubljen kapital. Prijatelji vsi, skrbite, da ga dvignete! Pošiljatve se naj naslovi na kršč.-soc. zvezo v Mariboru.

* V odbor kršč.-soc. zveze za Štajersko so voljeni ti le gg.: Fr. S. Gomilšek, dr. Jos. Hohnjec, dr. Iv. Jandić, dr. Ant. Jerovšek, dr. Anton Korošec, dr. Fr. Kovačič, Jos. Krajnc, Ferd. Leskovar, Iv. Markošek, Fr. Spindler, Fr. Stubeč, Evald Vračko. Namestniki: Jos. Čade, Iv. Gorišek, dr. Ant. Medved in V. Žolgar. Predsednikom je izvoljen dr. Korošec, podpredsednikom dr. Hohnjec, tajnikom Ferd. Leskovar in blagajnikom Fr. Spindler.

Mariborski okraj.

m Poljudna predavanja v Mariboru. „Bralno društvo Maribor“ bo prirejalo, kakor lani, tudi letos v zimskih mesecih vsako nedeljo v Narodnem domu poljudna predavanja. Vrste predavanj otvori dne 9. grudnia 1906 prof. dr. Medved, ki bo govoril o koristi poljudnih predavanj. Dne 6. prosinca 1907 bo predaval dr.

vzroka veseliti. Vse ima svoj čas. Dokler je otrok otrok, naj tudi ostane otrok, ne silimo ga torej na umetni način v duševno obzorje, ki ni primerno njegovi starosti. Z otrokom se je treba pogovarjati po otročje, t. j. o rečeh, katere dete razume.

Nekega odličnega pedagoga so vprašali nekoč, kaj poreče prerano zrelih otrokom, takozvanim „modrijanom“. Mož je odgovoril: „Bedak je, ki se veseli, ako opazi že sredi poletja na jablani med trdim in zelenim sadjem rumeno, zrelo jabelko. Stresi drevo, jabolko odpade. Zdaj ga pa preglej in preišči natanko! Ali si opazil, da tiči v njem črv, ki mu pije življenjski mozek? In kako prazno je njegovo meso! Prezgodaj zrelo sadje torej ni za nič. Ali si že bil v rastlinjaku? Ti mar ugajajo dolgi, vodeni in publi poganjki? Presadi tako rastlino, postavi jo v življenje, na solace, v vihar, na dež, na slano — kmalu bode po njej. Rastlina in človek, kako zelo sta si v razvoju podobna! Vse ima svoj čas. Dajte torej tudi otroku čas, da se bode mogel prosto razvijati. Kdor otrokove duševne moči na umetni način pospešuje, ravna napačno, stori vzgojni greh, ki se pozneje maščuje na otroku. Otrok bodi kolikor mogoče dolgo otrok; čim dalje, tem bolje. Ali ni pomilovanja vredna tak majhen „pameten“ norček, ki ne živi nikoli veselega, srečnega otroškega življenja!“

Pisatelj Stritar¹ je nekoč oceajeval neko mladini namenjeno knjižico s povestmi. Pri tej priliki

¹ Stritar, ki je obhajal nedavno 70 letnico svojega življenja, živi na Dunaju kot umirovljen profesor. Spisal je Slovincem mnogo povesti in lepih pesmi. V poslednjih letih objavlja svoje duševne proizvode po družbi sv. Moharja v Celovcu. Znan je tudi gotovo njegove knjižice „Pod lipo“, „Jagode“, „Zimski večeri“.

Vrstovšek: o Gregorčiču, 13. prosinca 1907
dr. Poljanec: o solacu in zvezdah, 20. prosinca 1907
dr. Dimnik o zakonskem pravu, 27. prosinca 1907
dr. Pivko: Naselitev alpskih dežel. Predavanja se pričnejo vsakokrat ob poldesetih dopoldne. Že lani se je čim bolj širilo med ljudstvom zanimanje za poljudna predavanja bralnega društva „Maribor“, upati je, da jih bodo letos kmetje in delavci še v večjem številu obiskovali kakor lani.

m Miklavžev večer priredi dne 9. t. m. v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Mariboru „Bralno in pevsko društvo Maribor“. Vzpored, ki je zelo zelo zanimiv, je sledeči: „Boječi Matevž“, šaloigra za mladino v dveh dejanjih. Spisal Srečko Stegnar. Predstavljajo otroci. — Gozdni čar na predvečer sv. Miklavža. Igrokaz v 4 slikah v obliki pravljice. Spisal Srečko Stegnar. I. slika: „V gozdu“. II. slika: „Nastop vil in pritlikovec“. III. slika: „Pred domačo hišo“. IV. slika: „Prihod Miklavža v sijajnem spremstvu“. Obdarovanje otrok. — Med posameznimi dejanji svira godba na lok. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina: V parterju: sedeži od 1. do 5. vrste 1-20 K, od 6. do 10. vrste 1 K, od 11. do 15. vrste 80 vin., stojišča 60 vin., za dijake 40 vin. Na galeriji: sedeži 60 vin., stojišča 40 vin. Otroci pod 10 let so v spremstvu staršev vstopnine prosti. Vstopnice se prodajajo na dan predstave od 11. do 12. ure dopoldne in do 5. ure zvečer v „Narodnem domu“. Vsako darilo mora imeti natančen naslov obdarovanca in mora biti kolekovano z narodnim kolekom.

Maribor. Dne 3. t. m. je umrla v Mariboru žena sprevednika v pokoju, gospa Ana Vauda roj. Gregorič. Bila je vrla slovenska žena. N. v. m. p.!

m „Slovanska čitalnica“ v Mariboru ima občni zbor dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v svojih društvenih prostorih v Narodnem domu.

m Bralno in pevsko društvo „Maribor“ priredi dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih „Narodnega doma“ svoj občni zbor.

Maribor. Te dni so začeli v Mariboru delati dolgoletni. Profesorju Košanu je bila ukradena obleka v vrednosti 300 K, nadučitelju Kocmutu pa zlataine v vrednosti 50 K. Tat je vzel g. Kocmutu tudi nekaj obleke. Ko pa je opazil, da ga zasledujejo, je vrgel obleko proč in zbežal.

m Ogenj je preteklo soboto 1. t. m. opoldne uničil gospodarsko poslopje Fr. Knehtl, posestnika na Šobru pri Sv. Križu nad Mariborom. Revez, ki je še le pred kratkim to posestvo kupil, je tembolj pomilovanja vreden, ker mu je zgorela vsa krma in druga sprava ter je bil samo s poslopjem za nizko ceno zavarovan.

m Sv. Lenart v Slov. gor. „Štajerc“. — V preiskovalnem zaporu imajo pri Sv. Lenartu velikega in malega Maleka iz Stanetine. Mali Malek je izpovedal, kako sta hodila z velikim Malekom neko noč krast. Oče so iztrgali križe iz okna,

je našel, da se vedejo otroci, ki nastopajo v dotičnih povestih, vsi strašno učeno in modro ter da dajejo sebi in drugim tako lepe nauke, da bi se jih ne bilo sramovati duhovnemu na leci. To je Stritarja tako razvnelo, da je napisal ocenjujevaje dotično knjižico te-le besede: „To so ti sami mladi Salomončki! Človeka je groza; kaj bodejo še le ti, ko pridejo v leta? — Licemerci, odgovorim jaz, licemerci in licemerke stare mere, ki bodejo sebe slepili in druge in ako bi bilo mogoče, tudi svojega stvarnika!... Mene bi bilo strah, ko bi bil moj Milan tak, da bi v teh letih tako mislil in govoril, ali prav za prav, tako govoril, kakor mislijo drugi. Ko bi kaj takega zapazil, poslal bi ga hiro na deželo, med trde kmete, prave gorjance, tam naj bi bos hodil, črn kruh jedel ter nič se misliti in govoriti, kakor je edimo spodobno, nepokvarjeno, naravno zdravemu otroku, po otročje!“

V zadnjem stavku nam poda Stritar migljaj, kaj nam je storiti, ako opazimo pri svojem otroku, da postaja iz njega že tako rano „modrijan“ ali „pametnjak“. Ne podpirajmo ga v tem, skušajmo ga spraviti mazaj tje, kamor spadajo taki otroci in kjer žive tudi njegovi duševno normalno (pravilno) razviti sovrstniki — v kraljestvo detinstva. Ne spuščajmo se s takim otrokom nikoli v takozvane „modre“ pogovore, vzbujajmo v njem veselje do otroške igre, zanimanje do lesenega konjička, do punčice iz cunaj itd., skrbimo mu za primerno otroško družbo; med otroki se naj krota, z njimi naj kramlja in se igra, tako se bode vsaj začel pravilno razvijati in vrh tega mu ostane za vse žive dni spomin na presrečno otroško dobo, katere bi sicer ne užival nikoli.

potem so pa svojemu ljubčeku pomagali skozi okno rekoč, naj odpre kuhinjska in vežna vrata. Pošteno rokodelstvo se jima je neki deloma posrečilo. Le čudno je, da moče mali Malek pri Sv. Lenartu nič več vedeti. — Ali sta res kradla, ali ne, bo dognala sodnija; nam je le znano toliko, da veliki Malek ne hodi k pridigi v cerkev, ampak prebira samo Linhartove pridige v „Štajercu“. Kako je že? Če se ne motimo so ti-le: Plohl, Muršič, Kaiser

m Pri Gornji Št. Kungoti je po daljši, mučni bolezni dne 3. t. m. umrla Antonija Jodl, blaga mati tamošnjega č. g. župnika. N. v. m. p.!

m Sv. Anton v Slov. gor. Ko je bivši urednik Zavadiš pred kratkim prosjačil po župniščih ob koroški železnici, je zopet izpovedal, da je Šijanec, nadučitelj pri nas, najboljši „Štajerc“ zapni mož, t. j., če si kakega dopisa iz Slov. gorice radi neverjetnosti ne upajo tiskati, vprašajo Šjanca za svet, če je varno ali ne. Sicer jo to njegovo razmerje do „Štajerca“ mam že od prej znano, ali čudno je zopet pri stvari, da je bil Šijanec zraven pri ustanovnem shodu „čiste narodne stranke“. Najbrž je mislil, da si ga bodo mladi izbrali za starost. Trdnih načel Šijanec nima razun enega, ki je: duhovnikom otežkočiti delo v verskem in narodnem oziru. Ako bo torej za rabo tudi pri „čisti stranki“, vemo, kako jo naj vodimo.

m Št. Lenart v Slov. gor. V četrtek, dne 13. t. m. bo pri nas uradni dan.

m Slov. Bistrica. Naši Nemci na vse mogoče načine hujskajo po nemških listih ter trobijo v svet, da se mora obraniti nemški značaj našega mesta. Naše mesto ni imelo nikoli nemškega značaja. Pred kakimi 50 ali 60 leti je še bilo v mestu vse slovensko, tudi meščani so med seboj slovensko govorili. Samo tu in tam je kak uradnik nemško klobasal. Potomci teh slovenskih meščanov pa sedaj nikakor niso Nemci, ampak nemčurji. Torej hočejo ti ljudje ohraniti nemčurski značaj mesta. Ta hujskajoča politika pa je odprla marsikateremu kmetu oči, da na zahaja več v trgovine teh „nemških“ trgovcev. Zato se večsah ti ljudje plašo ozirajo na pragih svojih štacun. Tudi bogati Stieger se že praska za ušesi, ker mu dohodki trgovine padajo od dne do dne. Odšel mu je poslovodja ter mu odvezel mnogo odjemalcev. To je hudo, kaj ne g. Stieger? Nekdaj so ljudje kar drli k Stigerju, sedaj se je pa zelo spremenilo. In vsega tega si je Stieger sam kriv! Naj bi šel s kmečkim ljudstvom, no pa da se pusti zlorabljeni v nemčurske namene. Te besede veljajo tudi za druge nemške trgovine, ki delajo sramoto slovenski Bistrici.

m Roparski umor. Sedaj so prijeli tudi brata tukajsajega mlinarja Ivana Poredeš, ki je ušel na Ograko. Orožnikoma je povedal, da je na bratovo naročilo umoril posestnika Korovnika, zakar mu je brat obljubil 200 K. Dne 3. m. m. je prišel Korovnik k njegovemu bratu Alojziju Poredeš ter ga prosil, naj mu da nazaj denar (okoli 960 K) katerega mu je dal shranit. Nato ga je on vrgel na tla in ga udaril s sekuro po senci. Truplo je vrgel v Dravo. Truplo so res našli kakih 150 korakov pod mlinom v vodi. Pri prvi preiskavi so našli v hiši mlinarja samo 300 K, potem je pa žena mlinarjeva izpovedala, da je v postelji skrito 960 K.

Ptujski okraj.

p Čebelarska podružnica za ptujsko okoličje priredi dne 9. t. m. ob treh popoldne v prostorih g. Petra Kureža o Podvincih letno občno zborovanje in sprejem novih udov. Posebna vabila se ne pošiljajo. K občni udeležbi vabi uljudno odbor.

p Velika nedelja. Nek dopisnu v Štajercu tarna, da se naša šola mora ponemčiti, kajti le potem bo po mnenju tega učenega Štajercijanca naša deca srečna, ako bo nemški znala. Ja ti veliki prijatelj nemščine, ki pa kljub temu nočeš biti nemčur, ali je namen ljudski šoli učiti otroke razne jezike? Ali pa se samo naša slovenska deca mora že v prvi mladosti učiti tujih jezikov, da bo mogla na sveta izhajati in najti svojo srečo? In če je temu res tako, kateri jezik bo najbolj osrečil naše otroke? Nemškutar bo trdil, da nemščina, mažaron da mažarsčina in lah pa da laščina, no culukafer pa da culukafrščina. Seve po mnenju drugih ljudi, ki ne mislijo s Štajercijanci možgani, ima ljudska šola edinole namen, otroku dati splošno začetno izobrazbo, to je, otrok se mora naučiti temeljne resnice svete vere ter privaditi lepega verskega življenja; nadalje čitati, pisati, računati ter spoznavati vsaj nekoliko tudi zgodovino svoje domovine, da se v njegovem srcu vzbudi ljubezen do

nje in skrb za njen blagor. In če ljudska šola doseže vse to, potem je dovolj. Kdaj pa bo ljudska šola to lažje dosegla, ali tedaj, če se učitelj z otrokom pogovarja v istem jeziku, kakor doma mati, ali če učitelj govori nemški, otrok pa ga niti ne razume? Potem pa še nekaj. Ali mogoče tolike sreče prinese znanje nemščine tistim otrokom, ki mimo naše domače šole hodijo v Ormož, se na dolgi poti privadijo najsurovejšega obnašanja in vseh mogočih hudobij, kakor hitro pa odrastejo šolskim letom, pa hajdi v mesto. Ker znajo nekoliko nemški, ne zdržijo več doma, slovenski stariši so jim premaslo učeni, preubogi, ne marajo za nje, ne ubogajo jih več, odidejo v mesta in čez leto in dan se vrnejo v sramoti, ali „po šubu“ domov! Dovolj srečne jih je storilo znanje nemščine, kaj ne? Vzglede imam že več v naši župniji za tako najdenje sreče!

p Kako nas Nemci psovajo. Dne 27. novembra sem bil v Leposchovi trgovini z železino, ki je v posojilnični brami, da nakupim potrebno železo. Pred menoj je bil ravno neki slovenski trgovec naročil precej železa, katerega so mu sedaj vkup nosili. Ko si tudi jaz potrebno železo izberem ter ga dam stehtati, da ga plačam, slišim naenkrat, kako je rekel neki trgovski pomočnik: „Der verflachte windische Hund muss gerade jetzt kommen, wo wir am meisten zu tun haben.“ Ko sem vprašal, koga je mislil s tem „verflachter windischer Hund“, mi odgovori, da onega trgovca, ki je prej toliko železa naročil. Taki so ti nemški in nemški trgovci v Ptuj. Za zahvalo, da mu damo Slovenci zaslužek s tem, da pri njem kupujemo, pa nas ti ljudje imenujejo „windischer Hund“ in bogve kaj še. Kakor sem potem izvedel, je tisti pomočnik rojen Slovenec, kar tudi njegovo ime priča, in je bil baje prej dve leti pri celjskem „Sokolu“. Jaz sem takoj sklenil, ne več kupovati pri tem trgovcu, kajti takšnih ljudi jaz ne bom podpiral. Ptujsko posojilnico pa prosim, da kmalu poskrbi za slovenskega trgovca, pri katerem si lahko nakupim potrebno. — Ko sem doma ta dogodek pripovedoval, se sklenili tudi moji sosedi in prijatelji, da ne prestopijo več praga Leposchove trgovine.

p Sv. Rok ob Sotli. Kot trajen spomenik novembraških naših cerkvenih slovesnostij zdiguje se pred cerkvijo mogočen misijonski križ; stroške zanj je prevzela Železnikova hiša. Podoba Kristusova je zares umetniško delo Slovenca mojstra Konrada Skaze (St. Ulrich, Gröden, Tirolsko) in primerno jako po ceni. Po Slovenskem stoji vse povsod obilno križev ob cestah, ali podobe Kristusove so izvečinoma take, da bi se človek — razjokal nad tistim, ki je to „iztesal“ in pomazal, in ki je to očitno izpostavil. Take podobe žalijo verski čuti dobrih, nevernike pa naravnost izživljejo k zaničevanju. Naročajmo torej take imenitne podobe le pri pravih umetnikih in če le mogoče, pri domačinih!

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Župnija Sv. Tomaža šteje do sedaj že 12 kapelic in šest zvonov, tako da ima vsaka večja vas svojo lasno kapelico. To dela gotovo čast vnetim in vseskozi narodnim Tomaževčanom. Vrla vas Bratonečice, ki tudi pri volitvah vselej pokaže narodni značaj, ni hotela za drugimi zacatati. Z združenimi močmi si je v kratkem času povečala in prenovila domačo kapelo in si naročila novi 84 kg težki zvon. Ob obilni udeležbi bližnjih in daljnih sosedov se je vršilo v nedeljo, 18. t. m. blagosloavljanje kapele in zvona. M. rijina podoba se je slovesno prenesla iz farne cerkve v kapelo. Na to se je blagoslovila kapela in zvon. Zanimivo je bilo zlasti poslušati pomenljive reke, kateri so se izgovarjali pri udarjanju ob novi zvon. S primernim nagovorom in pesmijo se je lepa slavnost končala. Tomaževski pevci so ob tej priložnosti zopet pokazali svojo spretnost. Vsega spoštovanja vreden naroden župan in cerkveni ključar, g. Anton Munda, je k tej slavnosti največ pripomogel. Naj torej odslej novi zvon s svojim milim glasom opominja Bratonečice na njih verske dolžnosti in naj jih kliče na narodno delo!

p Bratonečice pri Sv. Tomažu. V jutro dne 18. novembra so nas probudili topiči in nam naznanjali, da bo blagosloavljanje kapele, katero so prenovili oziroma povečali vaščani bratonečki. Blagoslovil jo je v navzočnosti velike množice vernikov č. gospod dekan, ki je imel pri tem lep nagovor. Lična kapelica nas vabi, da bi sa radi zatekali k njej, katere sedež smo postavili v naši sredini. Novo blagoslovljeni zvon pa, katerega glas prijazno odmeva po okolici, kliče nas in spodbujaj do prave, do višene krščanske ideje.

p Markovci. Podivjanost nekaterih mladeničev v naši lepi župniji ima gotovo poleg drugih vzrokov največji pripomoček v tem, da naši krčmarji, namesto da bi iskali ob pravem času poštenega dobička, na-

pajajo nezrele mladeniče ravno med časom pridige in sv. maše. Ptujski „Štajerc“ pa potem hvali, da se taki „mladeniči med službo božjo v krčmi dobro počutijo“. Ali ni to sramota za zavedne mladeniče naše župnije? Tudi krčmarje vprašamo, ali znajo naštetih devet tujih grehov?

p Sv. Marko niže Ptuja. Še ni preteklo 14 dni, odkar so mladeniči v Stojncih po noči strli enemu roko in so ga tudi drugače nevarno ranili, in med temi so bili nekateri, ki so komaj iz šole izstopili. Sedaj pa slišimo zopet pretresljivo novico, da je celo šolar 6. razreda S. J. sunil svojega sošolarja Strelca z nožem v rebra — med odmorom od 11. do 1/2 12. ure v torek, dne 26. novembra. Bati se je, da fantek — če ne umrje — bo za celo življenje siromak. Odkod ta podivjanost?

Ljutomerski okraj.

1 Za Ljutomerski sodni okraj bo v nedeljo dne 9. grudnia t. l. politični shod v dvorani g. Kukovca v Ljutomeru. Dnevni red: 1. Govor gosp. državnega poslanca dr. Korošca. 2. Pogovor o volitvah v Ljutomerski okrajni zastop. 3. Raznoterosti. Celi okraj na noge — ob vsakem vremenu!

1 Okrajna zveza prostovoljnih gasilnih društev v političnem okraju Ljutomer je imela dne 25. novembra svoj XII. občni zbor v Križevcih. Posamezna društva kakor udi zaveze so bila zastopana po svojih odposlancih vsa, razun enega. Vseh je bilo 48. K Zvezi je pristopilo novo ustanovljeno gasilno društvo v Bunčanih. Potemtakem ima zveza 14 članic. Izdatkov ni bilo mnogo, ker po okraju niso bili veliki požari. Izplačalo se je samo gasilcema noršinskega gasilnega društva K 19 44 za telesne poškodbe pri požaru in tajniški stroški so se izkazali 89 vin. Gotovine ima Zveza K 594-90, ki je naložena v posojilnici. Izvoljen je zopet stari odbor in sicer gg.: Jož. Rajh, kmet na Moti, načelnik, Mihael Korošak, kmet na Gravi, podnačelnik, Jos. Karba, kmet na Krapju, tajnik, Anton Vrabel, kmet in trgovec v Križevcih.

1 V Križevcih se je 25. nov. po rani sveti maši ukrepalo v šoli zaradi kmetijske šole na Murškem polju, popoldne pa je odposlanec od kmetijske družbe štajerske poročal o zadrutništvu.

1 Sv. Jurij ob Ščavnici. V načelstvo odbora novega političnega društva so izvoljeni: vlč. gospod Ivan Kunce, predsednik; g. Ivan Pelel, I. podpredsednik; g. Jožef Karba, II. podpredsednik; č. gosp. Franc Stavec, tajnik; g. Jožef Čagran, blagajnik; g. Jernej Košar, knjižničar.

1 Sv. Jurij ob Ščavnici. Bralno društvo je priredilo v nedeljo 25. novembra predstavo narodne igre „Martina Krpan“ v uti gospe Trstenjakove. Igra sama, vrhu tega pa še za ta čas izredno krasno vreme, — to oboje je privabilo raznih udeležencev od blizu in daleč toliko, da je bila uta res natlačeno polna. Z ozirom na nizko vstopnino in v obče vrlo dobro uprizoritev pač ne more in ne sme biti nikomur žal, da se je potrudil k predstavi. Predstavljala se je doslej ta igra le po večjih mestnih odrih, sedaj pa smo jo imeli priliko videti tudi deželani. Že podjetnost Jurjevčanov zasluži vsled tega vse priznanje in hvalo. Ni baš lahka stvar, spraviti na deželi skupaj raznih pri igri potrebnih kostumov za cesarja Janeza I., za cesarico, princeso, ministre in rdečehlačkarje-mohamedance. Voditelj cele stvari, g. Ivan Košar, je imel nedvomno veliko dela in skrbi, predno je bilo vse dovolj pripravljeno. No, scenerija se je izvrstno obnesla; hvala za to gre g. predsedniku bralnega društva. Živo zanimanje in napeto pričakovanje predno se je dvignilo zagrinjalo, je bil jasen dokaz, da baš take igre spadajo na naše večje narodne odre. In koga smo videli na odru? — Zgolj domača dekleta, domače kmečke fante, navdušene in ponosne narodnjake, ki so se z vsmo priučili sicer težavnim vlogam in jih prav dobro igrali. Ne smemo pa pozabiti tudi Kocmutove godbe, ki je svirala na lok prijetne komade. Kaj več je še treba reči? Žal naj bo vsakomur, ki je ostal doma; tolaži naj se pa s tem, da se igra o prvi priliki ponovi, tedaj pa „hajd na noge!“ Igralci zaslužijo vsi vprek hvalo in priznanje za svoj trud in vztrajnost. Vsi so se odlikovali. Le pogumno naprej, mladi rod! Bodite prepričani, da bo šlo vedno boljše in da vam je prirejanje takih iger v čast in ponos! Živeli!

1 Cuber pri Ljutomeru. Že parkrat se je svetilo ime Ljutomerskega poštnega pota Janeza Robinščaka v „Slov. Gospodarju“. Omenjalo se je že, kako se obnaša ta gospod poštni pot z ljudmi. „Štajerca“ nosi od hiše do hiše, „Slov. Gospodarja“ pa pušča pri drugih hišah ali pa ga mnogo pozaje prinese naslovljenec. Ta „visoki“ gospod poštni pot

ima načelo: „K viničarjem ni treba na dom nositi časnikov, pisem, dopisnic itd.“ In tega načela se strogo drži, celo tedaj, kadar je treba kaj nesti sorodnikom. Zato imamo v rokah žalosten dokaz, ki priča, kake posledice ima njegovo delovanje. Viničarka Gera Husnjak v Cubru št. 10 je imela hčerko. Ta hčerka je bila vdova po rajnem Robinščaku, bratu našega poštnega pota. Meseca novembra je bila v radgonski bolnišnici. Čutila je, da ne bo ozdravela in poslala je materi karto zalepko. Iz Radgone je bila odposlana karta 21. novembra 1906 ob 8. uri dopoldne. V karti prosi na smrt bolna hčerka svojo mater, naj ji prinese črno obleko in naj pride na njen pogreb, ker čuti, da se ji bliža smrt. Pridejau je listek, ki poroča v njem strežnica, da je uboga žena 20. nov. malo pred polnočjo umrla. Karta je bila naslovljena na mater. Prišla je v Ljutomer še isti dan, ko je bila oddana v Radgona, kar priča poštni pečat: 21. nov. 1906. Ta dan je bila sredo. — Vsak četrtek in vsako soboto pride poštni pot v Cuber. Robinšek je bil v Cubru v četrtek 22. nov., in v soboto 24. nov. 1906 je prinesel nekaj iz pošte sosedni omenjene Husnjak, ki ga je videla. Dasi je bil poštni pot celo blizu njene hiše, dasi je videl in dobro razumel besedici: Silno hitro! in dasi je lahko vedel kdo piše, ji vendar ni izročil karte. Pretekel je teden dni, in šele drugi četrtek 29. nov. 1906 je prinesel karto ter jo vtaknil pri ključki za vrata. Husnjak je dobila karto. Kako se je uzalila uboga mati, ko je zvedela, da je hči že mrtva in pokopana. Ni ji mogla izpolniti zadnje želje, niti njenega pogreba se ni mogla udeležiti! — Celih osem dni je potrebovala karta iz Ljutomera v eno uro oddaljen vrh Cuber! Ali je mogoča še večja zanikrnost? Pa to ni samo zanikrnost, to je še kaj hujšega. Rajna je bila njegova svakinja. Sovražil pa jo je, ker ni pustila, da bi njena hčerka po njegovem nasvetu in njegovi volji obiskovala ljut. nemško šolo. Kako naj imenujemo dejanje takega človeka? Tako se ravna poštni pot točno po svojem načelu: „Vsakemu viničarju ni treba na dom nositi časnikov, pisem itd.“ — Mi ljut. viničarji pa vprašamo tebe, „visoki gospod“ poštni pot! Ali je mar naš denar manj vredon, ali zaupati mi manj plačamo poštne, ko drugi ljudje, kadar kaj pišemo in po pošti pošiljamo? Čla stvar se je že tudi naznanila poštarju Knelyju in mi smo samo radovedni, kaj poreče in kako ukrene slavno c. kr. pošto in ravnanje v Gradcu o tem slučaju. Ali bo pripustilo, da Robinšek še zavaprej uganja svoje komedije z nami?

Slovenjegraški okraj.

1 Ljudska knjižnica v Šoštanju ima svoje prostore v posojilniški hiši, I nadstropje. Poslovne ure so: vsako soboto od 6. do 7. ure zvečer in vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne. Dobijo se vse slovenske knjige poučne in zabavne vsebine. Vsak redni član plača 20 vin. udnine in za izposojenje vsake knjige 2 vin. — Poslužite se v prav obilnem številu ljudske knjižnice! Olibor.

1 Mislinja. 1. decembra se je tukajšnja pošta preselila iz sedanjega prostora v prvem nadstropju v sosedno hišo v ugodnejše pritličje. A še ena selitev bi bila za nas veliko ugodnejša, namreč selitev sedanjega c. kr. poštarja v pripravnejše prostore. Od 1. septembra t. l. vlada tukaj kakor turški paša in skrajno nezadovoljnost vseh poštenih ljudi. Kot uradnik čudno izpolnjuje svoje uradniške dolžnosti. Nikoli ne vzdigne svojega blagega telesa, kadar pride kakšna stranka, ter noče po dolžnosti postreči, marveč redno pošilja poštnega slugo, naj on postreže. A sluga je preprost mož, ki se nikdar ni učil poštarških zadev, in torej ne more prav opravljati poslov c. kr. poštarja. Kadar sluga s kolodvoru prinese pisma, jih razloži po veliki mizi ter počasi „puštabora“ naslove ter vsako pismo posebej nese v določen predal, samo če se mu posreči pravega zadeti. Stranke pa od zunaj glejte in potrpežljivo čakajte, če imate še tako nujne opravke. Saj ta urad je na deželi, ni treba torej, da bi bil tako natančno uraden. Kakor je na kolodvorskem uradu veliko nerodnosti, ravnatoko tukaj. Gospodje imajo druge važnejše opravke. Kot dokaz samo nekaj opazk: ali bo uradnik hotel in mogel utajiti, da sta 22. sept. t. l. ob pol 5. uri pop. po cesti prišla dva hajlovca — eden uradnik —, na cesti v prvo nadstropje zahajala, nakar se je takoj sklonil skozi okno ter uljudno in ljubeznivo postregel tema dvema, dočim je moral neka stranka pri vratih čakati na uradno milost? Ali bo hotel in mogel utajiti, da dne 4. okt. ni znal ali ni hotel pravilno brati poštnega slovarja, ker je bilo ime slovensko? Ali se bo hotel spominjati, da dne 2. oktobra ni hotel dati denarne nakaznice navzlic povpraševanju, ampak še le drugi

dan; pa je bila nakaznica le tam, kar je razvidno iz pošnega pečata? Ali bo tajil, da ne dela v c. kr. uradni nemške politike? Ali ne daje na slovenske naslove le nemške recepte? In če kdo zahteva slovenske, ali ne postane neprijazen in neuraden? Ali ni res, da 28. novembra ni hotel nekemu izobraženemu človeku na slovensko prošnjo dati časnikov in pisem, češ, saj znate nemški? Ali se ni kar trmoglavo in jezno usedel in proč obrnil, dočim je moral dotični slovenski gospod prazen oditi? Ali je res, da je 15. oktobra neko osebo z vodo polil, rekoč ostre besede? Ali bo tajil, da v uradni svojo celov uradni urah sprejema neuradne osebe, svoje hajlove bratce? Naj se spomni na 26. nov. dopoldne in še mnogo drugokrat. Ali hoče tajiti, da je 23. novembra v uradni sobi in v uradni uri z nekim c. kr. možem, namreč takim gospodom, p katerih je naš dični poslanec dr. Korošec napravil umestno in najnu potrebno interpelacijo o velenjskih razmerah? Ali ni res, da 25. novembra popoldne s'uga neki stranki ni mogel dati zahtevanih poslušnih tiskovin, ker ni razumel in je nezmožen, po njegovih besedah pa — gospoda ni bilo doma? C. kr. poštno ravnateljstvo je poslalo tega uljudnega in finega ljubezniveca smekaj. Ali je to storilo iz nevednosti ali hudomašnosti? Če iz nevednosti, je žalostno, da ne pozna svojih podrejenih uradnikov; če iz hudomašnosti, je to škandal!

s Okrajna posojilnica v Slovenjgradu.
Pri plenarni seji okrajnega zastopa bili so v odbor okrajne hranilnice soglasno izvoljeni sledeči gospodje: Janez Bari, grajščak v St. Janžu, Anton Jazbec, mestni župnik v Slovenjgradu, dr. Maks Kiesewetter, odvetnik v Slovenjgradu, Hubert Panzner, grajščak v Galenbofnu, Franc Pototschig, tovarnar v Slovenjgradu, Janz Pungarscheg, trgovec v Slovenjgradu, Jožef Rotovnik, veleposesnik in župan v Legnu, Janez Schöndorfer, posestnik v Staremtrgu, Adalbert Steinhauer, hišni posestnik v Slovenjgradu, Anton Stroinig, graščinski oskrbnik v Misljici, in Albert Verdnik, veleposesnik v Šmiklavžu. Gospod Avgust Günther je kot okrajni načelnik v smislu pravil brez volitve član odbora, v ravnateljstvo pa sledeči gospodje: Predsednikom Janez Pungarscheg, ravnateljem in pisarniškim predstojnikom Anton Jazbec, Kuratorjem pa dr. Maks Kiesewetter, Franc Pototschig in Jožef Rotovnik. Kakor v okrajnem zastopu ste tudi v hranilničnem odboru obe politični stranki enako zastopani. Vsi izvoljeni so bili tudi že v prejšnjih dobah člani vodstva hranilnice, pričakovati je torej uspešnega delovanja v korist zavoda in celega okraja.

Iz slovenjgraškega okraja se nam piše: Ne morem si kaj, da ne bi zastavil okretno pero in izrazil nekatere stvari, ki jih slišim tukaj v tem okraju. Kar na kupe kakor iz zemlje je nastalo v zadnjem času raznih slovenskih časnikov, ki se vsiljujejo kakor žid s svojim blagom. Med drugimi se je sveda kar vsipal „Narodni list“. No, se poznamo! Že kar iz prve številke se je razvidelo, kam pes tace moli. Mislim, da ne bo veliko kruha z te moke. Ko je „Slov. Gospodar“ pred toliko leti začel orati ledino, bilo je pač malo tako vrlih mož, da bi bili stopili v zvezo in na delo, a vendar je dosegel jako veliko. In še danes mu smemo izreči naše popolno zaupanje. Brez dvoma se sme „Slov. Gospodar“ zanašati, da mu ostanemo zvesti tudi še zanaprej, naj vstajajo krivi preroki kolikor jih hoče. Saj jasno se je pokazalo pri zadnji državni volitvi, koliko tisoč nas je poslalo glas „Slov. Gospodarja“ in dobro smo odločili izid volitve. Prepričan sem, da ta nova stranka vkljub sladkim obljubam kmeta ne bo rešila; umevno je, njim gre le za čast in pa za zaslužek; in zakaj se niso oprijeli dela že doslej in pomagali tistim, ki so delali že dolgo časa in nesebično. Take so naše misli. — Kmet.

Konjiški okraj.

k Žitce pri Konjicah. Takaj se četiri dne 15. t. m. posojilnica Rafajzenovka za župnije: Žitce, Špitalič, Loče, Sv. Jernej in občino Tepanje. Uradni dan bo vsako nedeljo po jutranjem cerkvenem opravilu. Vloge se bodo obrestovale z 4½%, posojila pa dajala za 5½%. — Od 2. do 9. decembra se obhaja pri nas sv. misijon pod spretnim vodstvom št. gg. Fr. Kitak-a in Fr. D. bersček-a iz družbe sv. Vincenca Pavlanskega.

k Špitalič. Preteklo jesen se je novo šolsko posloje slovesno blagoslovilo. Gospod župnik z gospodom nadučiteljem peljala sta šolarje ob določeni uri iz stare šole k sveti maši, pri kateri so učenci prav ganljivo popevali. Po sveti maši se je v procesiji pomakala vrsta učencev, katerim se je pridružila množica župljanov, na čelu s krajnim

šolskim svetom. Med molitvijo in litanijami dospe množica do novega z zastavami krasno okičenega šolskega poslopja. Po obhodu so domači gospod župnik vse prostore blagoslovili, potem imeli primeren govor za mladino in odrasle in jim med drugim vele pomenljive besede na srca položili: „Kaj pomaga krasno, prostorno poslopje, ako bi hudobni otroci semkaj dohajali? Da se to nikoli zgodilo ne bo, je pred vsem potrebna složnost med učitelji in starši! Resnica je, da kjer v vzgoji mladine prave složnosti ni, tam pada pouk na skalo, ali zelo slab sad obrvi. Kjer se enkrat čez učitelje v pričo otrok slabo govori, tam ves napredek v podnu zastane in hudobec se temu smeji. Otroci v šoli ne uboga več učitelja, pozneje ne staršev, ne božje, ne svetae postave, trud in up učitelja splava po vodi, otrok zajde še v slabo tovaršijo, in mir družine in županstva je za vselej pokopan.“ Po svetem obredu so šolarji deklamovali in izvrstno popevali, gospod nadučitelj Časl je pa tudi povedal slavnosti primerne besede. Nato so bili vsi šolarji dostojno pogoščeni. Da se je vso delo tako spretno dovršilo, gre vsa hvala gospodu nadučitelju Časl, kateri je vodstvo stavbe radovoljno vodil. Podpirala sta ga v težavnem poslovanju št. g. župnik in načelnik krajnega šolskega sveta g. Jurij Zidanšek.

Celjski okraj.

c Shod na Razborju ima „Katoliško polit. društvo za laški okraj“ dne 8. dec. ob dveh popoldan.

c Umrl je g. M. hael Zupanc, posestnik in lončar v Bagovni pri Št. Jurju ob juž. žel. N. v m. p.

c Celje. V „Marburgarci“ izhajajo že več tednov članki, v katerih neki nemški Celjan grdo graja nemško gospodarstvo v Celju. „Vahtarca“ je skušala od začetka odgovarjati, toda dotični dopisnik „Marburgarce“ ji je tako krepko odgovoril, da je popolnoma obmolknila in sedaj sploh ne odgovarja več. S tem molčanjem pa priznava, da ima „Marburgarce“ prav! Po vseh spodnještajerskih mestih so že Nemci sami nezadovoljni z nemškim gospodarstvom. V Mariboru, v Celju in v Ptujju že vre. Če bo dolgo vrel, bo juha zelo vroča in gospodje je ne bodo lahko zavžili. Pri nas v Celju so prosili učitelji za zvišanje plače. Občinski svet pa, ta veliki prijatelj učitelstva, je odklonil to prošnjo, češ, da nima denarja. V Gaberjih bodo pa zidali nemško šolo. Zato pa izmetavajo denar. Mestni dolgovi naraščajo grozovito, ker izdajajo mestni očetje po nepotrebnem denar.

c Gosp. dr. Gvidon Sernee, odvetniški kandidat v Celju, je k našemu poročilu o občinskih volitvah v Petrovčah poslal pojasnilo. Ni bil sicer določeno imenovan v dotični notici — saj je v Celju več dr. Sarnecev, in eden je celo asistentni zdravnik pri novi stranki —, vendar njegovo pojavilo z zadovoljstvom vzamemo na znanje ter lojalno konstatiramo, da je bil on, kakor tudi dr. Hrašovec, hvalevredno delaven ob priliki petrovčških občinskih volitev v prid slovenske stranke proti Stajercijancem.

c Občni zbor „Dijaške kuhinje“ v Celju se je vršil dne 7. novembra t. l. žal ob piči vdeležbi. Za šolsko leto 1906/7 se je volil sledeči odbor: Predsednik prof. Kožah, podpredsednik dr. Sernee, blagajnik Lončar, tajnik prof. Čestnik, odbornika dr. Brenčič in prof. Kardinar, namestnika prof. dr. Dolar in trgovec Kolenc. Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je dobivalo v minulem šol. letu povprečno po 50 dijakov vsak dan obed v „kuhinji“. Dohodkov je bilo v preteklem letu 3547 K 50 v., stroškov pa 4684 K 4 v., torej je bil primankljaj celih 1136 K 54 v. Ta primankljaj se je pokrtil iz prebitkov prejšnjih let. Ta moramo pripomniti, da je imela „Dij. kuhinja“ že tudi lani primankljaj, ter da so dokodki od lanskega leta padli za 668 K 41 v. To nas napeljuje z veliko skrbjo za prihodnost. Število podpore potrebnih dijakov raste, dohodki pa padajo! Obračamo se zato z iskreno prošnjo na vse prijatelje učence se mladine. Ne poznajte nas samo tedaj, kadar nam priporočate kakega dijaka, da bi dobival hranjo, temveč spominjajte se tudi sicer blagohotno „Dij. kuhinje“. Podpirajte nas sami, prirejte veselice za „Dij. kuhinjo“ ter nabirajte za nas na gostijah, primicijah, prijateljskih sestankih itd. Obračamo se nadalje na denarne naše zavode. Mnogi se nas spominjajo vsako leto z zastonj podporo, na vrata mnogih pa leto za leto zastoj tržamo. Naj bi se nas tudi ti v prihodnje spominjali pri letnih računih! Istotako prosimo vse okrajne zastope in občine v našem okolišju, da bi se nas spominjali vsako leto vsaj z malim darom. Št. gg. duhovniki in učitelji, ki ste v takih odborih, opozorite pri letnih prora-

čunih kmečke ude na „Dij. kuhinjo“, saj podpiramo po večini ravno kmečke sinove skoro iz vseh spodnještajerskih občin. Torej vsi rodoljubi, spominjajte se ubogih dijakov!

c V Štorah numerava južna železnica razširiti kolodvor.

c Dobrna pri Celju. Zopet tečejo nemške solze po Dobrni. Nemški orgljavaec Vogler je zapustil svojo službo in vse, kar nosi „žgane“ lase na nemških glavah, joka za njim. Mi pa nič! Še tako trdosrdni smo, da pojemo. Nam se tudi „žalost“ pri nekaterih ne zdi čisto odkritosrčna. Ko bi že jokali za svinjskimi rilčki, katerih ne bo več, ali za lepjo dišečim Franck-kofatom, bi že verjeli, tako pa ne. Sicer pa nam je vse eno; kolo časa se vrti, in na Dobrni se bo pomandralo marsikateroga jokajočega in nejokajočega nemčurčka. — O tej stvari še seveda ni spregovorjena zadnja beseda, in zelo, zelo bodo obžalovali vsi, kateri se poganjajo za bivšim nemškim orgljavaecem. Le bolj ponižno in bolj počasi; saj še na nemških gostijah ne jedo tako vroče juhe, kakor se skuba!

c Vrnsko. Sijajen je bil zadnji sobota sprejem novega župnika velešt. g. Franc-a Irgl. Ob cestnih kapelicah so ga pozdravljali veseli župljani. Pri pokopališkem zaamenju se mu je poklonilo mnogo ljudstva, posebej uradništvo, učiteljstvo z učenci, župništvo, Marijina družba. Zvečer je bila razsvetljava, nastopila je nar. tančica, pevci in požarniki. Ko ga je bil drugega dne domači g. dekan predstavil vernikom, začel je g. župnik v začetku cerkvenega leta svoje delovanje s slovesno sv. mašo. Na mnoga leta!

c Bik usmrtil hlapca. Iz Dramelj se nam piše: Dne 14. m. m. je napajal hlapec Jožef Strože bika. Pri tem postane bik divji in začne obdelovati hlapca z rogovoma. Prizadjal mu je take rane, da je nesrečnež v nekaterih urah med groznimi bolečinami umrl.

c Št. Peter v Savinjski dolini. Dne 30. novembra se je raznesla po fari tužna vest, da je zapustil svet blag mož g. Blaž Hrovat, posestnik v Grušovljah, v 72. letu svoje dobe. Rajni je bil več let prvi občinski svetovalec ter načelnik šolskega sveta v Št. Petru. Pod njegovim vodstvom se je stavila tudi sedanja ljudska šola. Svoja dela je vodil vedno v občno korist in zadovoljnost. Bil je obče priljubljen. Pogreb se je vršil ob ogromni udeležbi ljudstva ter šolskih otrok iz vseh štirih razredov z g. nadučiteljem na čelu. Blag mu spomin!

Brežiški okraj.

b Katoliško politično društvo za kozjanski okraj s sedežem Kozje priredi v nedeljo dne 16. dec. ob treh popoldan v „Gačekovi“ gostilni svoje redno letno občno zborovanje. Po pozdravu predsednika bo govoril državni poslanec g. dr. Korošec, za njim pa deželni poslanec g. dr. Jankovič. Po zborovanju se voli nov odbor. Natačneje prihodajči!

b Buče. Shod kmetijske podružnice se je dne 25. listopada tukaj prav dobro obnesel. Udeležencev od vseh strani kozjanskega okraja je bilo približno okrog 300. Že lepo število za ta okraj! Potovadni učitelj g. Beč je govoril o vinarstvu in sadjarstvu. Nadalje se je govorilo o travnikih in njih gozjeju. Namesto našega deželnega poslanca dr. Jankoviča, ki je bil zadrtan vsled zaupnega posvetovanja v Mariboru, je govoril g. Anton Hohnjec, nadučitelj v Kozjem, prav prepričevalno o nedostatkah kmečkega stanu. Govorilo in povdarjalo se je še marsikaj o kmetijstvu. Le prehitro nas je ulovila noč, da smo se morali posloviti. B. g. daj, da beseda, na resmo slišali, niso padle na nerodovitna tla. Le naprej na potu izobrazbe kmeta!

b Kozje. „Gospodarsko bralno društvo“ je imelo svoje letno občno zborovanje v nedeljo, dne 25. listopada v čitalniških prostorih. Udov se je udeležilo zadostno število. Pristopilo je nekaj novih. Pozdravni nagovor je imel predsednik gosp. Anton Maček. Nakratko se je poročalo o delovanju društva. Prebrala so se društvena pravila in volil sledeči novi odbor: Predsednik Ivan Lab, kaplan, podpredsednik Anton Maček, posestnik in mlinar, tajnik M. Pastišek, mladenič, blagajnik Vinko Bratošec, pismo-noša, knjižničar Jožef Prešiček, mladenič in mizar. Odborniki pa gg.: Anton Hohnjec, nadučitelj, Anton Maček, mizar, Janez Zupanc, posestnik na Veterniku, Janez Bah, posestnik v Crju. Odbor je sklenil uvesti vsako drugo nedeljo podučno predavanje. Le redno se ga udeležujte! Nadalje, da se v najhitrejšem času uprizarijo gledališke igre, srečelov in veselica. V čitalnici se napravi red pri izposojevanju

časopisov in knjig ob določenih urah, ki bodo na društveni tablici zapisane. Do izposojevanja časopisov in knjig na dom imajo pravico le udje, ne udje pa smejo brati le v čitalnici. Pristopajte k bralnemu društvu, ne bode vam žal! Za b d e l t o 1907 se bodo naročili sledeči časopisi: „Slovenski Gospodar“ z „Našim domom“ 4 iztise, „Novi Slov. Gospodar“ 2 izt., „Domoljub“ 2 izt., „Kmetovalca“ 2 izt., „Mir“ 1 izt., „Družinski prijatelj“ 1 iztis, „Ljudske knjižnice“ 2 izt. in Mohorske knjige. „Slovenca“ bode daroval gospod dekam. Ko bi se še našel kak dobri prijatelj, ki bi društvu omislil leposlovnost „Doma in Svet“. Naše društvo je potrebno raznih knjig, zato se obrača s prošnjo do vseh cenjenih prijateljev, naj mu poklonijo nekaj knjig. Društvo bode obhajalo prihodnje leto 1907 desetletnico svojega obstanka.

b Kozje. Kmetijska podružnica vabi vse kmete in kmečke prijatelje na društveno zborovanje, ki se vrši v soboto, dne 8. decembra ob 3. uri popoldne v Kozjem v gostilniških prostorih g. Frana Guček. Vzpored: 1. Poročilo o delovanju podružnice v tekočem letu. 2. „O potrebi kmetijskih podružnic s posebnim oziranjem na Spodnji Štajer“, govori gospod dr. Jančkovič. 3. „O gospodarskih vprašanjih“, govori potovalni učitelj gospod Ivan Bele. 4. Volitev novega odbora. 5. Sprejem novih udov. 6. Slučajnosti.

b Brežice. Da vzdržujejo pri nas narodni odpadniki nemška društva, ki so si stavila za nalogo pri nas gojiti narodni prepir, kaže nam zopet sledeči slučaj. V našem mestu imajo Nemci telovadno društvo, v katerega odboru sedijo sledeči Nemci (?): Janež, Kankovski, Pajdaš, Šalon in Škoflek. Sama ponemčena slovenska kri!

Drobtinice.

d Draginja. Od 1. dec. naprej bodo podražili kravate za 10 %.

d Hudo zimo prerokuje prof. dr. Maurer, ravnatelj meteorološkega zavoda v Carihu v Švici.

d Z avtomobilom skozi puščavo. Belgijski baron Pierre de Cravez hoče meseca decembra prevoziti na avtomobilu vso puščavo Sahara. Svojo vožnjo prične v Alžirju. Vseh potrebnih vzame s seboj za 20 dni, tako tudi priprav, ako bi bilo treba preiti jarke ali prepade.

d Mučenje poljske dece v Nemčiji. Oholi pruski učitelji bijejo ubogo poljsko dečo, ker noče poslušati krščanskega nauka v nemščini, kakor živino. Dne 12. t. m. je poljski renegat, učitelj Franč. Pechota, kruto bičal desetletno deklico Jožefa Teclavovo, ker ni hotela odgovarjati nemški. Vlekel jo je za kito in kričal nad njo: „Ti bom že dal poljsko, jutri dobiš še več.“ Zdravnik je dal izpričevalo, da je bila Jožefa Teclava neštetokrat udarjena. Obe roki sta otekli zaradi udarcev. Deklica trpi strašne bolečine. Tako se vtepa nemška kultura ubogi poljski mladini.

d Šest gadov v spalnici. V neki gozdni gostilni je prenočil agent neke trgovske trdke iz Kraljevca. Nakazana soba je bila čedna. Ko je agent že dremal v postelji, začuti, da se nekaj giblje. Tolkel je po postelji, nakar je nastal mir in on je zopet zaspal. A ko je dalje časa že spal, ga je prebudilo nekaj mrzlega, ki se je v obliki kolobarja gibalo na desni nogi. Agent je hitro prižgal luč in vzdignil nogo. Mož je poskočil in potegnil odejo s postelje. Prestrašil se je, ko je zagledal dva gada v postelji, ki sta bežala pod posteljo. Seveda je kričal, kar je mogel. Pritekel je gostilničar, ki ni takoj verjel agentu, češ, da v gozdu je sicer mnogo gadov, ki se pa v hišo ali celo v posteljo pač ne upajo. Na odločno agentovo zahtevo sta kljub temu preiskala sobo. Ko sta odmaknila posteljo, sta dobila pod posteljo štiri mlade gade, ki sta jih ubila z veliko težavo. Stara gada sta prišla v hišo pod preperelim pragom in sta se v postelji nastanila, v kateri že več mesecev nihče ni spal.

Narodno gospodarstvo.

Varstvo naši živini. Vedno hujše pritiskajo na vladno mesarji in njih mešetarji, da bi odprla meje inozemski živini. Če se to zgodi, bo cena živini strašno padla. Zato naj kmetje na vseh zborovanjih ugovarjajo proti temu. Nemški kmetje so začeli prirejati posebne shode, na katerih ugovarjajo proti nvažanju tuje živine.

Vino bo drago. Sedaj so došla na Dunaj poročila o letošnji trgatvi po celi monarhiji. Letos se je pridelalo mnogo manj vina kakor v preteklih letih. Vred časa je cena vina zelo poskočila.

Z eza gospodarskih zadrug na Štajerskem je sklepana napraviti kolikor mogoče na-

tačno statistiko klavne živine, ki je v celi deželi na prodaj. S tem hoče zveza pojasniti vprašanje o neznosni draginji mesa in mesnih živil. Poslalo je 33 zadrug poročila, katera pričajo, da je v njih področju 3076 glav klavne živine na prodaj. To je pa le majhna del cele kronvine. Torej je izgovor mesarjev ničev, da so morali zaradi pomanjkavja živine zvišati cene živine. Njih zahteva, da se odprejo meje tuji živini, je neopravičena.

Književnost.

Odvetniška tarifa. Določila o rabi hrvat. in slov. jezika v okoliših viših deželnih sodiš: graškega, tržaškega in zadrškega. Sodne pristojbine v postopanju po novih civilnopravnih zakonih s stvarnim kazal. Uredil dr. E. Volčič. V Ljubljani 1906. Založil pisatelj. Cena 1.80 K. Ta spretno in strokovnjaški sestavljena knjižica bode pač vsem dobrodošla in ni dvoma, da bode vsakdo rad segel po njej. Zbornik civilnopravnih zakonov se je zaradi obilega gradiva (900 strani) zakasnil, izide pa v kratkem ter bode mogoče koncem tega meseca dobiti to knjigo po knjigarnah; naročniki jo doje seveda prvi.

„Ljudska knjižica“. Drugi in tretji sešitek „Ljudske knjižice“ se ravnokar razpošilja. S tretjim sešitkom je zaključen prvi zvezek knjižice in s tem londonska povest „Znamenje štirih“. S četrim zvezkom pričena nova povest „Darovana“, ki je povzeta iz dobe pokristjanjenja Slovencev. Tej bodo sledile mnoge posebno zanimive domače povesti: „Gozdarjev sin“, „Med plazovi“, „Poglavci“ itd.

Venec pobožnih molitev, spisal † Lor. Harg, je izšel ravnokar v 8. izdaji. Ker je ta molitvenik zelo priljubljen, naznanjamo, da se zopet lahko naroči v prodajalni Cirilove tiskarne v Mariboru. Venec pobožnih pesmi je še v tisku, sedmi natis pesmarice pa se še lahko dobi.

Najnovejše novice.

Prihodnje državnozbornske volitve. Ministrski predsednik baron Beck se je izjavil, da se bodo prihodnje državnozbornske volitve na podlagi nove volilne pravice vršile še le meseca maja 1907. To pa zato, ker ni možno, da bi politične oblasti že prej izdelale zapisnike volilcev in druge priprav.

Delavska akademija bo na Jesenicah dne 8. in 9. decembra v novem „Delavskem domu“. Spored: V soboto, dne 8. decembra ob pol 10 uri dopoldne: 1. dr. Pavlica: Zgodovina delavskega varstva v Avstriji. 2. Iv. Premrov: Zadrutništvo in delavstvo. Popoldne: 3. dr. Breclj: Higijena glede na delavstvo. 4. dr. Dermastija: Delavsko varstvo. 5. prof. Jarc: Izobrazba in delavstvo. V nedeljo, dne 8. decembra dopoldne: 6. dr. J. Ev. Krek: Zgodovina delavske organizacije. 7. Jož. Gostičar: Delavska politična izobrazba. 8. dr. J. Ev. Krek: Strokovna društva. V soboto zvečer veselica. Vsa naša društva kakor tudi vse naše somišljenike in somišljenice opozarjamo na to delavsko akademijo, ki je vsled znanstvenih in stvarnih razprav velike važnosti za delavstvo.

* Štipendije za babice. Štajerski deželni odbor naznanja, da se začne petmesečni tečaj za babice v Gradcu dne 1. februarja 1907. Za ta tečaj se bo podelilo 15 štipendij po 90 K. Vrhu tega plačajo se tudi stroški za škušnjo in diplom. V Ljubljani bo prihodnje leto istotako tečaj za babice s slovenskim učnim jezikom. Za ta tečaj se bosta podelili dve štipendiji po 120 K. Škušnjo in diplomu mora vsaka sama plačati. Prošnje je vložiti do 15. dec. na dež. odbor v Gradcu.

Ormožka čitalnična knjižnica bode od zdaj naprej odprta tudi za mende in sicer vsako nedeljo predpoldne od 9 do 10 ure. Kdor si toraj želi knjige ali časopise izposoditi na dom, se naj oglasi ob zgoraj navedenem času v čitalnični sobi. Rodoljubi! Naprošeni ste, da pomagata našo čitalnično knjižnico razširiti, bodisi s knjigami ali z denarnimi prispevki. Darove sprejemata čit. blagajnik Iv. Richter, odvet. uradnik v Ormožu. Imena darovalcev se bodo v časopisih objavila. V Ormožu, 4. dec. 1906. Dr. Ivan Geršak, načelnik.

Mislinjska dolina. Zadnji „Naš List“ prinaša dopis, v katerem se neopravičeno napada g. Jak. Vrečko iz Slovenjgradca. Dopisnik tega članka nam je dobro znam in se s to osebo nočemo spuščati v daljšo razpravo. Pa „resnici na ljubo“ si tudi mi dovoljujemo sledeče pripomniti: Dopisnik zgoraj omenjenega članka je človeče, ki se pajdaši le z nemčurjem, zabaja le skoraj izključno v nemške gostilne, tudi „Wacht am Rhein“ za raven drugih nemčurjev kruliti. Dopisnik spredaj omenjenega

članka še nikdar ni bil značajan Slovenec, ampak je še vedno igral vlogo izdajalca. In tak človek ni upa v slovenskih časnikih seveda v korist nemčurjev edino slovensko podjetje v Slovenjgradcu napadati in obrekovati. Upamo, da pride s svojim imenom sam na dan, če ima še kaj poštene mozgotosti v sebi. Prihodnjic bomo povedali pa še čisto kaj drugega in bodemo dopisnika pokazali v pravi luči.

Razpor med štajerskimi Slovenci. Razdirači narodne sloge na Štajerskem si bodo dne 8. dec. v Celju dali ime narodna stranka ter si za svoje bratomorno delo izvolili posebno vodstvo. Noben rodoljub torej ne bo obiskal shoda dne 8. dec. v Celju.

Zadrutna zveza v Celju je imenovala za svojega revizorja tudi znanega liberalca Kuseja v Brežicah. Splošno se razlaga ta korak, da se je hotela zveza s tem pokazati kot liberalna zveza. Priobčujemo to obvestilo vsled želji, ki so se nam izrazile od mnogih strani.

Celje. Celjski nemški trgovci so začeli odpuščati svoje uslužbence, o katerih izvejo, da zahajajo v slovensko družbo. Slovenski kmetje, ti trgovski uslužbenci so večinoma kmečki — naši sinovi! Ali boste dopustili, da se tako ravna z vašimi ljudmi! Ti nemški trgovci so postali prevzetni, ker ste jim že prečč denarja nanosili. Vsak zaveden slovenski kmet ve, kaj ima storiti.

Sv. Bolfenk v Slov. gor. V nekatrkih slovenskih pa tudi nemških nam sovražnih listih, katerim je seve tudi sekundar lažnjivi ptujski list, je bila zabilježena vest, da je tuk. mlekaraka zadruga propala in da je oškodovanih mnogo zadrutnikov za večje zneske. Tem listom bodi povedano, da zadruga ni propala, da deluje dalje in da tudi ni oškodovala zadrutnikov. Res bodo le ti morali nekaj zgubiti — večinoma je poravnal oče mlekarja — a krivi so si sami, ker so slednjemu preveč zaupali. Zadruga pa sicer ni klerikalna ne liberalna, ampak pošteno kmetijska

Društvena naznanila.

Tamburaški odsek „Murskega Sokola“ priredi v nedeljo 9. decembra v gostilni gosp. Jož. Rajha na Muti koncert, srečolov in razna druga razveseljevanja in prid ubogih otrok Franc. Jožefove šole v Ljutomeru. Vabimo vsa narodna društva in sploh prijatelje otrok, da se naše prireditve v velikem številu udeležijo.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo na gostiji Franca in Rozke Stranjšak 8 krona.

Braslovče. Tušjanje pevsko društvo priredi dne 8. grudna na Legantu gledališko predstavo „Mlinar in njegova hči“. Založna v petih dejanjih. Cene sedežem: 1. do 5. vrsta 1 krono, 5. do 6. vrsta 70 vin., st. jišča 40 vin. Začetek ob pol 7. uri zvečer, ne pa ob 8. uri, kakor se je pomotoma poročalo. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. K obilnemu obisku vabi odbor.

Listnina uredništva.

Meretinji, Ormožka okolica, Vojnik, Sv. Marko, Buče, Puščava, Puntar: Pride prihodnjic! — Velika Nedelja: Polovico sedaj, polovico prihodnjic. List: odposlati! — Sv. Benedikt: Gospodom mnogokrat ni ljubo, zato ne prinašamo!

Tržne cene

v Mariboru od 1. decembra do 6. decembra 1906.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		15	60	—	—
ra		14	20	—	—
ječmen		17	—	—	—
ovna		16	—	—	—
koruza		15	—	—	—
proso		17	—	—	—
ajda		17	—	—	—
sezno		4	60	—	—
slama		4	40	—	—
fižola	1 kg	—	80	—	—
grah		—	62	—	—
leča		—	68	—	—
krompir		—	7	—	—
šir		—	40	—	—
surovo maslo		2	60	—	—
maslo		2	—	—	—
špah, svež		1	44	—	—
solje, kisl		—	82	—	—
repa, kisl		—	20	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
„ „ „ kisl		—	80	—	—
solje	100 glav	7	—	—	—
jajca	1 kom.	—	10	—	—

Loterijske številke.

Dne 1. decembra.

Gradec	65,	57,	66,	36,	29.
Dunaj	72,	77,	65,	11,	60.